

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/1937 IRÁNYELVE**(2019. október 23.)****az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 16. cikkére, 43. cikkének (2) bekezdésére, 50. cikkére, 53. cikkének (1) bekezdésére, 91., 100. és 114. cikkére, 168. cikkének (4) bekezdésére, 169. cikkére, 192. cikkének (1) bekezdésére és 325. cikkének (4) bekezdésére, valamint az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 31. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel a Számvevőszék véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 31. cikkében említett szakértői csoport 2018. november 30-i véleményére,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽³⁾,

mivel:

- (1) Gyakran a köz- vagy magánjogi szervezetek dolgozói vagy a munkavégzéssel összefüggő tevékenységük során e szervezetekkel kapcsolatba kerülő személyek értesülnek először a közérdeket ilyen összefüggésben érintő veszélyekről vagy sérelemlről. Az uniós jog közérdeket sértő megsértésének bejelentésével e személyek visszaélést bejelentő személyekként járnak el, és ezáltal kulcsszerepet játszanak az ilyen jogsértések feltárásában és megelőzésében, valamint a társadalom jólétének biztosításában. A visszaélést potenciálisan bejelentő személyeket ugyanakkor a megtorlástól való félelem gyakran eltántorítja attól, hogy hangot adjanak aggodalmaiknak vagy gyanújuknak. Ezzel összefüggésben mind uniós, mind nemzetközi szinten egyre inkább elismerést nyer a visszaélést bejelentő személyek számára biztosított kiegyensúlyozott és hatékony védelem fontossága.
- (2) Uniós szinten a visszaélést bejelentő személyek bejelentései és az általuk nyilvánosságra hozott információk egyre fontosabb elemei az uniós jog és szakpolitikák érvényesítésének. E bejelentések és nyilvánosságra hozatalok az uniós jog megsértésének hatékony felderítését, kivizsgálását, valamint a vádeljárás lefolytatását lehetővé tevő információval látják el a nemzeti és uniós jogérvényesítési rendszereket, növelve ezzel az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot.
- (3) Bizonyos szakpolitikai területeken az uniós jog megsértése – függetlenül attól, hogy az a nemzeti jog alapján közigazgatási jogsértésnek, bűncselekménynek vagy egyéb típusú jogsértésnek minősül-e – súlyos sérelmet okozhat a közérdeknek oly módon, hogy a társadalom jólétét fenyegető jelentős kockázatot teremt. Ha ezeken a területeken a jogérvényesítésben tapasztalt gyengeségeket azonosították, és a visszaélést bejelentő személyek általában abban a kiváltságos helyzetben vannak, hogy fel tudják fedni a jogsértéseket, akkor hatékony, bizalmas és biztonságos bejelentési csatornák bevezetésével, valamint a visszaélést bejelentő személyek megtorlástól való hatékony védelmének biztosításával javítani kell a jogérvényesítést.
- (4) A visszaélést bejelentő személyek számára az Unióban jelenleg biztosított védelem széttagolt a tagállamok szintjén és szakpolitikai területenként is egyenetlen. Az uniós jog visszaélést bejelentő személyek által bejelentett, határokon átnyúló dimenzióval rendelkező megsértéseinek következményei azt mutatják, hogy a valamely tagállamban elégtelen védelem nem csupán az említett tagállamban gyakorol negatív hatást az uniós szakpolitikák működésére, hanem más tagállamokban és az Unió egészében is.
- (5) A visszaélést bejelentő személyek hatékony védelmét biztosító közös minimumszabályokat azon jogi aktusok és szakpolitikai területek tekintetében kell alkalmazni, amelyek esetén szükség van a jogérvényesítés erősítésére, amelyek esetén a visszaélést bejelentő személyek jelentésének elmaradása kulcsfontosságú a jogérvényesítésre nézve, valamint amelyek esetén az uniós jog megsértése súlyos sérelmet okozhat a közérdekben. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy a visszaélést bejelentő személyek védelmét szolgáló átfogó és koherens nemzeti szintű keret biztosítása céljából kiterjesztik a nemzeti rendelkezések alkalmazását más területekre is.

⁽¹⁾ HL C 405., 2018.11.9., 1. o.

⁽²⁾ HL C 62., 2019.2.15., 155. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2019. április 16-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2019. október 7-i határozata.

- (6) A visszaélést bejelentő személyek védelme szükséges a közbeszerzéssel kapcsolatos uniós jog érvényesítésének javítása érdekében. Ez nem csak az Unió költségvetésének végrehajtásával összefüggésben a közbeszerzéssel kapcsolatos csalás és korrupció megelőzéséhez és feltárásához szükséges, hanem az építési beruházások kivitelezése, áruk szállítása vagy szolgáltatások nyújtása során a közbeszerzéssel kapcsolatos szabályok nemzeti ajánlatkérő szervek és közszolgáltató ajánlatkérők általi elégtelen érvényesítésének kezeléséhez is. Az ilyen szabályok megsértése torzítja a versenyt, növeli az üzleti tevékenység végzésének költségeit, sérti a befektetők és a tulajdonosi részesedéssel rendelkezők érdekeit, valamint általában kevésbé vonzóvá teszi a befektetési környezetet és Uniószerthe egyenlőtlen versenyfeltételeket teremt a vállalkozások számára, és ezáltal hatást gyakorol a belső piac megfelelő működésére.
- (7) A pénzügyi szolgáltatások terén az uniós jogalkotó már elismerte a visszaélést bejelentő személyek védelme által jelentett többlettértéket. A vonatkozó szabályok érvényesítésének súlyos hiányosságait feltáró pénzügyi válság utóhatásaként a pénzügyi szolgáltatások területén jelentős számú jogalkotási aktusban fogadtak el a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozó intézkedéseket, ideértve a belső és külső bejelentési csatornákat, valamint a megtorlás kifejezett tilalmát, amint arra a Bizottság „A pénzügyi szolgáltatások ágazatában a szankciórendszerek megerősítéséről” című, 2010. december 8-i közleményében is utalt. Így különösen, a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra alkalmazandó prudenciális kerettel összefüggésben a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴⁾ rendelkezik a visszaélést bejelentő személyek védelméről, amely az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽⁵⁾ összefüggésben alkalmazandó.
- (8) A belső piacon forgalomba hozott termékek biztonságát illetően a gyártási és forgalmazási láncban részt vevő vállalkozások a bizonyítékok elsődleges forrásai, ebből következően az ilyen vállalkozásokban dolgozó, visszaélést bejelentő személyek bejelentései jelentős hozzáadott értékkel rendelkeznek, mivel ők sokkal közelebb állnak a nem biztonságos termékekkel kapcsolatos tisztességtelen és tiltott gyártási, importálási és forgalmazási gyakorlatokra vonatkozó információhoz. Ennek megfelelően indokolt bevezetni a visszaélést bejelentő személyek védelméről az (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁶⁾ I. és II. mellékletében foglaltak szerinti uniós harmonizációs jogszabályok által szabályozott termékekre alkalmazandó biztonsági követelmények, valamint a 2001/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽⁷⁾ foglalt általános termékbiztonsági követelmények tekintetében. A visszaélést bejelentő személyek ezen irányelv szerinti védelme továbbá a tűzfegyverek, azok részei és alkotóelemei, valamint a lőszeres és a védelmi vonatkozású termékek illetéktelen kezekbe jutásának elkerülésére is szolgálna, mivel ösztönzőleg hatna az uniós jog olyan megsértéseinek bejelentésére, mint például az okirathamisítás, a megjelölés-változtatás, valamint a tűzfegyverek csalárd beszerzése az Unión belül, amelyek esetében a jogsértés gyakran a terméknek a legális piacról az illegális piacra való eltérítését foglalja magában. A visszaélést bejelentő személyek ezen irányelv szerinti védelme továbbá a házi készítésű robbanóanyagok tiltott gyártását is segítené megakadályozni azáltal, hogy hozzájárul a robbanóanyag-prekursorokra vonatkozó korlátozások és ellenőrzések megfelelő alkalmazásához.
- (9) A repülésbiztonságra vonatkozó uniós ágazati jogi aktusokban – nevezetesen a 376/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁽⁸⁾ – és a tengeri közlekedés biztonságára vonatkozó uniós ágazati jogi aktusokban – nevezetesen a 2013/54/EU⁽⁹⁾ és a 2009/16/EK⁽¹⁰⁾ európai parlamenti és tanácsi irányelvben –, amelyek a visszaélést bejelentő személyek védelmére célirányos intézkedésekről és külön bejelentési csatornákról rendelkeznek, már elismerték a visszaélést bejelentő személyek védelmének fontosságát a közlekedésbiztonságról szóló uniós szabályok emberéleteket veszélyeztető megsértésének megelőzése és az ilyen jogsértésektől való elrettentés szempontjából. Az említett jogi aktusok rendelkeznek azon munkavállalók megtorlással szembeni

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáféréstről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1020 rendelete (2019. június 20.) a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 169., 2019.6.25., 1. o.).

⁽⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/95/EK irányelve (2001. december 3.) az általános termékbiztonságról (HL L 11., 2002.1.15., 4. o.).

⁽⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 376/2014/EU rendelete (2014. április 3.) a polgári légi közlekedési események jelentéséről, elemzéséről és nyomon követéséről, valamint a 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 2003/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1321/2007/EK bizottsági rendelet és az 1330/2007/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 122., 2014.4.24., 18. o.).

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/54/EU irányelve (2013. november 20.) a 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezménynek való megfelelés és annak végrehajtása vonatkozásában a lobogó szerinti államokra háruló egyes kötelezettségekről (HL L 329., 2013.12.10., 1. o.).

⁽¹⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/16/EK irányelve (2009. április 23.) a kikötő szerint illetékes állam általi ellenőrzésről (HL L 131., 2009.5.28., 57. o.).

védelméről is, akik saját, jóhiszeműen elkövetett hibáikról tesznek bejelentést (az úgynevezett méltányossági kultúra, „just culture”). Az említett két ágazatban ki kell egészíteni a visszaélést bejelentő személyek védelmének meglévő elemeit, és védelmet kell biztosítani a többi – nevezetesen a belvízi, a közúti és a vasúti – közlekedési módokon belül is, az e közlekedési módokra irányadó biztonsági előírások érvényesítésének javítása érdekében.

- (10) Ami a környezetvédelem területét illeti, a környezet és a természet elleni bűncselekményekkel és jogellenes magatartásokkal kapcsolatos bizonyítékok összegyűjtése, az ilyen bűncselekmények és jogellenes magatartások megelőzése, felderítése és orvoslása továbbra is kihívást jelent, és az e tekintetben folytatott tevékenységeket javítani kell, ahogyan azt a Bizottság az „Uniós intézkedések a környezetvédelmi megfelelés és irányítás javítására” című, 2018. január 18-i közleményében is elismerte. Mivel ezen irányelv hatálybalépése előtt a környezetvédelemmel összefüggésben csak egyetlen ágazati jogi aktus – nevezetesen a 2013/30/EU Európai Parlament és tanácsi irányelv⁽¹¹⁾ – rendelkezik a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozó szabályokról, szükség van az ilyen védelem bevezetésére az uniós környezetvédelmi vívmányok hatékony érvényesítésének biztosítása érdekében, amely vívmányok megsértése a nemzeti határokon esetleg továbbgyűrűző hatások révén sérelmet okozhat a közérdeknek. E védelem bevezetése ugyancsak releváns azokban az esetekben, amikor nem biztonságos termékek okozhatnak környezeti károkat.
- (11) A visszaélést bejelentő személyek védelmének javítása továbbá előmozdítaná az Európai Atomenergia-közösségnek a nukleáris biztonsággal, a sugárvédelemmel, valamint a kiegészítő fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelésével kapcsolatos szabályai megsértésének megelőzését, illetve az ilyen jogsértésektől való elrettentést. Emellett megerősítené a 2009/71/Euratom tanácsi irányelv⁽¹²⁾ hatékony nukleáris biztonsági kultúra előmozdításával és erősítésével kapcsolatos, vonatkozó rendelkezéseinek, különösen az említett irányelv 8b. cikke (2) bekezdése a) pontjának az érvényesítését, amely többek között arra kötelezi az illetékes szabályozó hatóságot, hogy olyan irányítási rendszereket vezessen be, amelyek kellő prioritást tulajdonítanak a nukleáris biztonságnak, továbbá a személyzet és a vezetők minden szintjén előmozdítják azt a képességet, hogy megkérdőjelezzék a releváns biztonsági elvek és gyakorlatok tényleges érvényesülését, és hogy kellő időben bejelentést tehessenek biztonsági kérdésekről.
- (12) A visszaélést bejelentő személyek védelme keretének bevezetése hozzájárulna az élelmiszerláncokkal – különösen az élelmiszer- és takarmánybiztonsággal, valamint az állategészségüggyel, az állatok védelmével és jólétével – kapcsolatos meglévő rendelkezések érvényesítésének megerősítéséhez, valamint a vonatkozó uniós szabályok megsértésének megakadályozásához is. Az e téren megállapított különböző uniós szabályok szorosan kapcsolódnak egymáshoz. A 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹³⁾ rendelkezik az élelmiszerrel és takarmánnyal kapcsolatos valamennyi uniós és nemzeti intézkedés alapjául szolgáló általános alapelvekről és követelményekről – különös hangsúlyt helyezve az élelmiszer-biztonságra – annak érdekében, hogy az élelmiszerek tekintetében biztosítsa az emberi egészség és a fogyasztói érdekek magas szintű védelmét, valamint a belső piac hatékony működését. Az említett rendelet többek között arról rendelkezik, hogy az élelmiszer-vállalkozók és a takarmányipari vállalkozók nem akadályozhatják meg, hogy a munkavállalóik vagy mások együttműködjenek az illetékes hatóságokkal, amennyiben ilyen együttműködés révén megelőzhető, csökkenthető vagy megszüntethető lenne egy élelmiszerrel kapcsolatos kockázat. Az uniós jogalkotó hasonló megközelítést alkalmazott az állategészségügy terén az állatra vagy emberre átvihető állatbetegségek megelőzésére és leküzdésére vonatkozó szabályokat megállapító (EU) 2016/429 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁴⁾ révén, továbbá a tenyésztés céljából tartott állatok és a tudományos célokra felhasznált állatok esetén, valamint az állatok szállítása és lelétele során az állatok védelme és jóléte terén a 98/58/EK tanácsi irányelv⁽¹⁵⁾ és a 2010/63/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁶⁾, valamint az 1/2005/EK⁽¹⁷⁾ és az 1099/2009/EK⁽¹⁸⁾ tanácsi rendelet révén.

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/30/EU irányelve (2013. június 12.) a tengeri olaj- és gázipari tevékenységek biztonságáról és a 2004/35/EK irányelv módosításáról (HL L 178., 2013.6.28., 66. o.).

⁽¹²⁾ A Tanács 2009/71/Euratom irányelve (2009. június 25.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról (HL L 172., 2009.7.2., 18. o.).

⁽¹³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

⁽¹⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/429 rendelete (2016. március 9.) a fertőző állatbetegségekről és egyes állategészségügyi jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről („Állategészségügyi rendelet”) (HL L 84., 2016.3.31., 1. o.).

⁽¹⁵⁾ A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről (HL L 221., 1998.8.8., 23. o.).

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/63/EU irányelve (2010. szeptember 22.) a tudományos célokra felhasznált állatok védelméről (HL L 276., 2010.10.20., 33. o.).

⁽¹⁷⁾ A Tanács 1/2005/EK rendelete (2004. december 22.) az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó műveletek közbeni védelméről, valamint a 64/432/EGK és a 93/119/EK irányelv és az 1255/97/EK rendelet módosításáról (HL L 3., 2005.1.5., 1. o.).

⁽¹⁸⁾ A Tanács 1099/2009/EK rendelete (2009. szeptember 24.) az állatok leléletük során való védelméről (HL L 303., 2009.11.18., 1. o.).

- (13) A jogsértések visszaélést bejelentő személyek általi bejelentése kulcsfontosságú lehet az uniós szabályok megsértéséből eredő, olyan közegészségügyi és fogyasztóvédelmi kockázatok felderítése, megelőzése, csökkentése és felszámolása szempontjából, amelyek egyébként rejtve maradnának. Így különösen a fogyasztóvédelem szoros kapcsolatban áll azokkal az esetekkel is, amikor nem biztonságos termékek számottevő kárt okozhatnak a fogyasztóknak.
- (14) A magánélet tiszteletben tartása és a személyes adatok védelme – amelyeket az Európai Unió Alapjogi Chartájának (továbbiakban: a Charta) 7. és 8. cikke alapjogként rögzít – további olyan területek, ahol a visszaélést bejelentő személyek segíthetnek felfedni a közérdeket esetleg sértő jogsértéseket. A visszaélést bejelentő személyek segíthetnek továbbá felfedni a hálózati és információs rendszerek biztonságáról szóló (EU) 2016/1148 európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁽¹⁹⁾ sértő jogsértéseket is, amely irányelv bevezeti a biztonsági események bejelentésének követelményét – ideértve az olyan biztonsági eseményeket is, amelyek nem veszélyeztetnek személyes adatokat –, valamint a több ágazatban – például az energia, az egészségügy, a közlekedés és a bankszolgáltatások területén – alapvető szolgáltatásokat nyújtó szervezetek, a kulcsfontosságú digitális – például felhőalapú – szolgáltatásokat nyújtók, illetve az alapvető közüzemi szolgáltatásokat (például víz, villamos energia és gáz) nyújtó szervezetek biztonsági követelményeit. A visszaélést bejelentő személyek bejelentései ezen a területen különösen értékesek az olyan biztonsági események megelőzése érdekében, amelyek kulcsfontosságú gazdasági és társadalmi tevékenységeket, valamint széles körben használt digitális szolgáltatásokat érintenének, továbbá az uniós adatvédelmi szabályok megsértésének megakadályozása érdekében. E bejelentések segítik az olyan szolgáltatások folytonosságának biztosítását, amelyek alapvető fontosságúak a belső piac működése és a társadalom jóléte szempontjából.
- (15) Mindemellett az Unió pénzügyi érdekeinek védelme, amely a csalás, a korrupció és minden egyéb olyan jogellenes tevékenység elleni küzdelemre irányul, amely érinti az uniós kiadásokat, az uniós bevételek és források, illetve uniós pénzeszközök beszedését, olyan alapvető terület, ahol erősíteni kell az uniós jogérvényesítést. Az Unió pénzügyi érdekei védelmének megerősítése az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés (Euratom-Szerződés) alapján felmerülő kiadásokhoz kapcsolódó uniós költségvetés végrehajtása szempontjából is releváns. Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme területén – ideértve a nemzeti szintű csalás és korrupció megelőzését is – a hatékony jogérvényesítés hiánya az uniós bevételek csökkenéséhez és az uniós pénzeszközökkel való visszaélésekhez vezet, ami torzíthatja a közberuházásokat, akadályozhatja a növekedést, valamint alááshatja a polgároknak az uniós intézkedésekbe vetett bizalmát. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 325. cikke előírja az Unió és a tagállamok számára, hogy küzdjenek a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen. Az e tekintetben releváns uniós intézkedések közé tartozik különösen a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet⁽²⁰⁾ és a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²¹⁾. A 2988/95/EK, Euratom rendeletet a csaláshoz kapcsolódó tevékenységek legsúlyosabb típusai vonatkozásában az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²²⁾ és az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikkén alapuló, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. július 26-i egyezmény⁽²³⁾ egészíti ki, ideértve annak 1996. szeptember 27-i⁽²⁴⁾, 1996. november 29-i⁽²⁵⁾ és 1997. június 19-i⁽²⁶⁾ jegyzőkönyvét is. Az említett egyezmény és jegyzőkönyvek továbbra is hatályosak maradnak azon tagállamok tekintetében, amelyekre nézve az (EU) 2017/1371 irányelv nem kötelező.
- (16) Közös minimumszabályokat szükséges meghatározni a visszaélést bejelentő személyek védelmére az EUMSZ 26. cikkének (2) bekezdésében említett belső piacot érintő jogsértések tekintetében is. Emellett az Európai Unió Bíróságának (továbbiakban: a Bíróság) ítélkezési gyakorlatával összhangban azok az uniós intézkedések, amelyek célja a belső piac megteremtése vagy működésének biztosítása, hozzá hivatottak járulni az áruk szabad mozgása és a szolgáltatásnyújtás szabadsága előtt álló vagy felmerülő akadályok felszámolásához, és a versenyt torzító tényezők felszámolásához.
- (17) A visszaélést bejelentő személyek konkrétan abból a célból biztosított védelme, hogy fokozni lehessen az uniós – többek között az állami támogatásokra vonatkozó – versenyjog érvényesítését, elősegítene a piacok hatékony működését az Unióban, egyenlő versenyfeltételeket tenne lehetővé a vállalkozások számára és előnyökkel járna a fogyasztók számára. Ami a vállalkozásokra vonatkozó versenyszabályokat illeti, a versenyjogi jogsértések felderítése terén már elismerték a belső információk szolgáltatásának fontosságát a Bizottság

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1148 irányelve (2016. július 6.) a hálózati és információs rendszerek biztonságának az egész Unióban egységesen magas szintjét biztosító intézkedésekről (HL L 194., 2016.7.19., 1. o.).

⁽²⁰⁾ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

⁽²¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

⁽²³⁾ HL C 316., 1995.11.27., 49. o.

⁽²⁴⁾ HL C 313., 1996.10.23., 2. o.

⁽²⁵⁾ HL C 151., 1997.5.20., 2. o.

⁽²⁶⁾ HL C 221., 1997.7.19., 2. o.

által a 773/2004/EK bizottsági rendelet⁽²⁷⁾ 4a. cikke szerint követett engedékenységi politikában, valamint a Bizottság által nemrég bevezetett, a visszaélések anonim bejelentésére szolgáló eszköz által. A versenyjog és az állami támogatásra vonatkozó szabályok megsértése az EUMSZ 101., 102., 106., 107. és 108. cikkéhez, valamint az ezek alkalmazása céljából elfogadott másodlagos jogszabályokhoz kapcsolódnak.

- (18) A társasági adóra vonatkozó jog megsértései, valamint az adóelőny szerzését és a jogi kötelezettségek megkerülését szolgáló konstrukciók, amelyek ellentétesek a társasági adóra vonatkozó alkalmazandó jog tárgyával vagy céljával, negatív hatást gyakorolnak a belső piac megfelelő működésére. E jogsértések és konstrukciók tisztességtelen adóversenyt és széles körű adókijátszást eredményezhetnek, torzítva a vállalkozások közötti egyenlő versenyfeltételeket, valamint adóbevétel-kiesést eredményezve a tagállamok és az uniós költségvetés egésze számára. Ez az irányelv a megtorlással szemben védelmet kell, hogy biztosítson azon személyek számára, akik bejelentést tesznek az olyan, adókijátszást és/vagy visszaélést megvalósító konstrukciókról, amelyek egyébként észrevételnek maradnának – ennek célja az, hogy az illetékes hatóságok nagyobb mértékben képesek legyenek a belső piac megfelelő működésének biztosítására és azoknak a versenyt torzító tényezőknél és kereskedelmi akadályoknak a felszámolására, amelyek a belső piacon hatással vannak a vállalkozások versenyképességére –, valamint amelyek közvetlenül kapcsolódnak a szabad mozgást érintő szabályokhoz és relevánsak az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazása szempontjából is. A visszaélést bejelentő személyek ezen irányelv szerinti védelme kiegészíti a Bizottság azon közelmúltbeli kezdeményezéseit, amelyek célja az adózás területén az átláthatóság növelése és az információcsere javítása, valamint az Unión belüli méltányosabb társasági adózási környezet megteremtése annak érdekében, hogy a tagállamok eredményesebbek legyenek az adókijátszást és/vagy visszaélést megvalósító konstrukciók felismerésében, és elősegítene az ilyen konstrukcióktól való elrettenést. Ez az irányelv ugyanakkor nem harmonizálja az adózással kapcsolatos – anyagi vagy eljárási – rendelkezéseket és nem célja a nemzeti társasági adószabályok érvényesítésének megerősítése, ez azonban nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy az említett célból felhasználják a bejelentett információkat.
- (19) A 2. cikk (1) bekezdésének a) pontja az uniós jogi aktusoknak a mellékletben foglalt jegyzékére hivatkozva meghatározza ezen irányelv tárgyi hatályát. Ez azt jelenti, hogy ha az említett uniós jogi aktusok a tárgyi hatályukat maguk is a mellékleteikben felsorolt uniós jogi aktusokra hivatkozva határozzák meg, akkor az utóbbi jogi aktusok szintén ezen irányelv tárgyi hatályának a részét képezik. Emellett a mellékletben foglalt jogi aktusokra történő hivatkozást úgy kell értelmezni, hogy azok magukban foglalják az összes olyan nemzeti és uniós végrehajtási vagy felhatalmazáson alapuló intézkedést is, amelyeket az említett jogi aktusok alapján fogadtak el. Ezen túlmenően, az uniós jogi aktusokra történő hivatkozás a mellékletben – az uniós jogi aktusokra való hivatkozás rendszerint bevett módja szerint – dinamikus hivatkozásként értendő. Így, ha a mellékletben foglalt uniós jogi aktust módosították vagy módosítják, a hivatkozás a módosított jogi aktusra vonatkozik; ha a mellékletben foglalt uniós jogi aktus helyébe új jogi aktus lépett vagy lép, akkor a hivatkozás az új jogi aktusra értendő.
- (20) Bizonyos uniós jogi aktusok – különösen a pénzügyi szolgáltatások területén –, mint például az 596/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁸⁾, valamint az említett rendelet alapján elfogadott (EU) 2015/2392 bizottsági végrehajtási irányelv⁽²⁹⁾, már részletes szabályokat tartalmaz a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozóan. Az ilyen hatályos uniós jogszabályokban – ideértve azokat a jogi aktusokat is, amelyek szerepelnek az ezen irányelv mellékletének II. részében foglalt jegyzékben – e tekintetben foglalt különös szabályokat, amelyek a releváns ágazatokhoz szabottak, fenn kell tartani. Ez különösen fontos annak megállapításához, hogy a pénzügyi szolgáltatásoknak, valamint a pénzmossás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzésének terén jelenleg mely jogszabályok kötelesek létrehozni belső bejelentési csatornákat. Ugyanakkor a tagállamokban a következetesség és a jogbiztonság biztosítása érdekében ennek az irányelvnek alkalmazandónak kell lennie minden olyan kérdés tekintetében, amelyet az ágazatspecifikus jogi aktusok keretében nem szabályoznak, és ezeket a jogi aktusokat ennek az irányelvnek ki kell egészítenie annak érdekében, hogy teljes mértékben összhangban legyenek a minimumszabályokkal. Ennek az irányelvnek különösen részletesebben meg kell határoznia a belső és külső bejelentési csatornák kialakítását, az illetékes hatóságok kötelezettségeit, valamint a megtorlással szemben nemzeti szinten biztosítandó védelem konkrét formáit. E tekintetben az 1286/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽³⁰⁾ 28. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy a tagállamok az említett rendelet hatálya alá tartozó területen belső bejelentési csatornát hozhatnak létre. Az ebben az irányelvben meghatározott minimumszabályokkal való összhang érdekében az ezen irányelvben foglalt, a belső bejelentési csatornák létrehozására vonatkozó kötelezettségnek az 1286/2014/EU rendelet tekintetében is alkalmazandónak kell lennie.

⁽²⁷⁾ A Bizottság 773/2004/EK rendelete (2004. április 7.) a Bizottság által az EK-Szerződés 81. és 82. cikke alapján folytatott eljárásokról (HL L 123., 2004.4.27., 18. o.).

⁽²⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 596/2014/EU rendelete (2014. április 16.) a piaci visszaélésekről (piaci visszaélésekről szóló rendelet), valamint a 2003/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2003/124/EK, a 2003/125/EK és a 2004/72/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 173., 2014.6.12., 1. o.).

⁽²⁹⁾ A Bizottság (EU) 2015/2392 végrehajtási irányelve (2015. december 17.) az 596/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet tényleges vagy lehetséges megsértésének illetékes hatóságoknak történő bejelentéséről (HL L 332., 2015.12.18., 126. o.).

⁽³⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1286/2014/EU rendelete (2014. november 26.) a lakossági befektetési csomagtermékekkel, illetve biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatos kiemelt információkat tartalmazó dokumentumokról (HL L 352., 2014.12.9., 1. o.).

- (21) Ez az irányelv nem érintheti az uniós munkajoggal kapcsolatos jogsértéseket bejelentő munkavállalókat megillető védelmet. Különösen a munkahelyi biztonság és egészségvédelem terén a 89/391/EGK tanácsi irányelv⁽³¹⁾ 11. cikke már kötelezi a tagállamokat annak biztosítására, hogy a munkavállalókat és a munkavállalók képviselőit ne érje hátrány amiatt, hogy a munkavállalókat fenyegető veszélyek mérséklése és/vagy a veszélyforrások eltávolítása céljából a munkáltatót megfelelő intézkedések megtételére kérik, illetve hozzá erre vonatkozó javaslatokat nyújtanak be. A munkavállalók, illetve képviselőik az említett irányelv alapján az illetékes hatósághoz folyamodhatnak, ha úgy vélik, hogy a munkáltató által megtett intézkedések és alkalmazott eszközök nem megfelelőek a munkahelyi biztonság és egészségvédelem biztosításához.
- (22) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy a kizárólag a bejelentő személyt érintő, személyek közötti sérelmekkel kapcsolatos bejelentések – azaz amelyek olyan személyközi konfliktusokkal kapcsolatosak, amelyek a bejelentő személy és egy másik munkavállaló között alakultak ki – kezelését más eljárások keretében lehet rendezni.
- (23) Ez az irányelv nem érintheti az esetleges jogellenes tevékenységek – ideértve az Unió érdekeinek hátrányt okozó csalást vagy korrupciót, illetve a szakmai feladatok teljesítésével kapcsolatos olyan magatartást, amely az Unió tisztviselőire és egyéb alkalmazottaira vonatkozó kötelezettségek súlyos megszegését képezi – bejelentésére vonatkozó, azon eljárások által biztosított védelmet, amelyeket a 259/68/EGK, Euratom, ESZAK tanácsi rendelettel⁽³²⁾ megállapított, az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzata és az Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételek 22a., 22b. és 22c. cikke határoz meg. Ezt az irányelvet alkalmazni kell, ha az Unió tisztviselői és egyéb alkalmazottai az uniós intézményekkel, szervekkel, hivatalokkal vagy ügynökségekkel fennálló munkaviszonyukon kívüli, munkavégzéssel összefüggésben felmerülő jogsértésről tesznek bejelentést.
- (24) A nemzetbiztonság az egyes tagállamok kizárólagos feladata marad. Ez az irányelv a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban nem alkalmazható a védelmi és biztonsági vonatkozású közbeszerzésekkel kapcsolatos jogsértések bejelentésére, amennyiben azok az EUMSZ 346. cikkének hatálya alá tartoznak. Ha egyes tagállamok úgy döntenek, hogy az ebben az irányelvben előírt védelmet kiterjesztik más olyan területekre vagy jogi aktusokra is, amelyek nem tartoznak ezen irányelv tárgyi hatálya alá, e tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy különös rendelkezéseket fogadjanak el e tekintetben a nemzetbiztonság alapvető érdekeinek védelme céljából.
- (25) Ez az irányelv továbbá nem érintheti a minősített információk olyan védelmét, amelyet uniós jogszabály vagy az érintett tagállamban hatályos törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések írnak elő biztonsági okokból az illetéktelenek hozzáféréseinek megakadályozása érdekében. Ezen irányelv továbbá nem érintheti a 2013/488/EU tanácsi határozatból⁽³³⁾ vagy az (EU, Euratom) 2015/444 bizottsági határozatból⁽³⁴⁾ eredő kötelezettségeket.
- (26) Ez az irányelv a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban nem érintheti az ügyvédek és ügyfelek közötti érintkezés bizalmas jellegének a nemzeti és adott esetben az uniós jog által előírt védelmét (a továbbiakban: az ügyvédi titoktartási kötelezettség). Ez az irányelv továbbá nem érintheti az egészségügyi szolgáltatók – köztük a terapeuták – és betegek közötti érintkezés, valamint az egészségügyi dokumentáció bizalmas jellegének a nemzeti és uniós jog által előírt fenntartását (a továbbiakban: az egészségügyi titoktartási kötelezettség).
- (27) A vonatkozó szakmai szabályok alapján védett információk bejelentésével összefüggésben az ügyvédektől és az egészségügyi szolgáltatóktól eltérő szakmák képviselői számára is lehetővé kell tenni, hogy védelemben részesüljenek ezen irányelv alapján, feltéve, hogy az adott információ bejelentése szükséges az ezen irányelv hatálya alá tartozó jogsértés feltárása céljából.
- (28) Bár ez az irányelv bizonyos feltételek mellett a felelősség alóli korlátozott mentességről kell, hogy rendelkezzen – beleértve a büntetőjogi felelősséget is –, a titoktartási kötelezettség megsértése esetén nem érintheti a nemzeti büntetőeljárás szabályokat, különösen azokat, amelyek célja a nyomozások és eljárások integritásának, vagy az érintett személyek védelemhez való jogának a megóvása. Ez nem érinti a védelemre irányuló intézkedéseknek a nemzeti eljárásjog egyéb típusaiba való bevezetését és különösen a bizonyítási teher megfordulását a nemzeti közigazgatási, polgári vagy munkajogi eljárásokban.
- (29) Ez az irányelv nem érintheti azokat a nemzeti szabályokat, amelyek a munkavállalók képviselőinek a tájékozódáshoz, a konzultációhoz és a kollektív tárgyalásokon történő részvételhez való jogának gyakorlására, valamint a munkavállalók foglalkoztatáshoz kapcsolódó jogainak a munkavállalók képviselői általi védelmére vonatkoznak. Ez nem érintheti az ezen irányelv által biztosított védelem szintjét.

⁽³¹⁾ A Tanács 89/391/EGK irányelve (1989. június 12.) a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (HL L 183., 1989.6.29., 1. o.).

⁽³²⁾ HL L 56., 1968.3.4., 1. o.

⁽³³⁾ A Tanács 2013/488/EU határozata (2013. szeptember 23.) az EU-minősített adatok védelmét szolgáló biztonsági szabályokról (HL L 274., 2013.10.15., 1. o.).

⁽³⁴⁾ A Bizottság (EU, Euratom) 2015/444 határozata (2015. március 13.) az EU-minősített adatok védelmét szolgáló biztonsági szabályokról (HL L 72., 2015.3.17., 53. o.).

- (30) Ez az irányelv nem alkalmazandó azokban az esetekben, amikor olyan személyek jelentenek be jogsértéseket a végrehajtó hatóságoknak jutalom vagy ellenszolgáltatás fejében, akiket tájékoztatáson alapuló beleegyezésüket követően informátorként azonosítottak vagy informátorként regisztráltak a nemzeti szinten kijelölt hatóságok, például a vámhatóságok által kezelt adatbázisokban. Az ilyen bejelentésekre különleges eljárások vonatkoznak, amelyek testi épségük védelme céljából garantálják e személyek névtelenségét, és amelyek az ezen irányelvben meghatározott bejelentési csatornáktól eltérő csatornákon keresztül zajlanak.
- (31) A munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységük során szerzett, a közérdeket érintő veszélyekkel és sérelemmel kapcsolatos információt bejelentő személyek a véleménynyilvánítás szabadságához való jogukat gyakorolják. A véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadsága, amelyet a Charta 11. cikke, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 10. cikke rögzít, magában foglalja az információk megismerésének és közlésének szabadságát, valamint a tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét. Ennek megfelelően ez az irányelv az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) a véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó ítélkezési gyakorlatára, valamint az Európa Tanácsnak az említett ítélkezési gyakorlat alapján kidolgozott, a visszaélést bejelentő személyek védelméről szóló, az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által 2014. április 30-án elfogadott ajánlásában foglalt elvekre támaszkodik.
- (32) Annak érdekében, hogy ezen irányelv szerint védelemben részesüljenek, szükséges, hogy a bejelentő személyek a bejelentés időpontjában fennálló körülmények és a számukra elérhető információk fényében alapos okkal feltételezzék, hogy az általuk bejelentett ügyek valóságosak. Ez a követelmény elengedhetetlen biztosíték a rosszindulatú, komolytalan vagy visszaélésszerű bejelentések ellen, mivel garantálja, hogy azok a személyek ne élvezzenek védelmet, akik a bejelentés időpontjában tudatosan és szándékosan jelentettek be téves vagy megtévesztő információt. Ugyanakkor e követelmény biztosítja, hogy a védelem ne szűnjön meg, ha a bejelentő személy jóhiszeműen jelentett be pontatlan információt jogsértéssel kapcsolatban. Hasonlóképpen a bejelentő személyeknek joguk van az ezen irányelv szerinti védelemhez, amennyiben alapos okkal feltételezik, hogy a bejelentett információ ezen irányelv hatálya alá tartozik. Az, hogy a bejelentő személy milyen indítékból tesz bejelentést, nem bírhat jelentőséggel annak eldöntése szempontjából, hogy részesülhet-e védelemben.
- (33) Általánosságban elmondható, hogy a bejelentő személyek szívesebben folyamodnak a belső csatornákhöz, kivéve, ha okuk van a külső csatornák igénybevételére. Empirikus tanulmányok szerint a visszaélést bejelentő személyek többsége azon a szervezeten belül tesz bejelentést, ahol dolgozik. A belső bejelentés emellett a legjobb módja annak, hogy az információk eljussanak azokhoz a személyekhez, akik hozzá tudnak járulni a közérdeket érintő kockázatok mielőbbi és hatékony felszámolásához. Ugyanakkor lehetővé kell tenni a bejelentő személy számára, hogy az ügy sajátos körülményeitől függően válassza meg a legmegfelelőbb csatornát. Emellett a demokratikus alapelvek, így például az átláthatóság és az elszámoltathatóság, valamint az alapvető jogok, mint például a véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a tömegtájékoztatás szabadsága és sokszínűsége figyelembevételével a nyilvánosságra hozatalt is védelemben kell részesíteni, ugyanakkor az EJEB ítélkezési gyakorlatában kialakult kritériumoknak megfelelően meg kell találni az egyensúlyt egyrészt a munkáltatóknak a szervezetük irányításához, valamint érdekeik megvédéséhez fűződő érdeke, másrészt a közérdek sérelemmel szembeni védelme között.
- (34) A névtelen bejelentés lehetővé tételére vonatkozó, az uniós jog alapján jelenleg fennálló kötelezettségek sérelme nélkül a tagállamok számára lehetővé kell tenni annak eldöntését, hogy a magánszektorban és a közszférában működő jogalanyok, valamint az illetékes hatóságok kötelesek-e elfogadni az ezen irányelv hatálya alá tartozó jogsértések névtelen bejelentését és nyomon követni azt. Mindazonáltal abban az esetben, ha egy személy névtelenül tett bejelentést vagy névtelenül hozott nyilvánosságra az ezen irányelv hatálya alá tartozó információt, és megfelel az ezen irányelvben foglalt feltételeknek, amennyiben későbbi azonosítását követően megtorlás érte, ezen irányelv alapján védelmet kell biztosítani számára.
- (35) Ezen irányelv védelmet kell, hogy biztosítson azokban az esetekben is, ha egy személy az uniós jogszabályokkal összhangban uniós intézménynek, szervnek, hivatalnak vagy ügynökségnek tett bejelentést, például az uniós költségvetést érintő csalásokkal összefüggésben.
- (36) Különleges jogi védelmet kell biztosítani azoknak a személyeknek, akiknek munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységük során jut birtokába az általuk bejelentett információ, és ezáltal fennáll a kockázata annak, hogy velük szemben munkavégzéssel összefüggő megtorlást alkalmaznak, például a titoktartási és a lojalitási kötelezettség megsértése miatt. Az e személyek védelmének biztosítása mögött meghúzódó ok az, hogy gazdaságilag kiszolgáltatott helyzetben vannak azzal a személlyel szemben, akitől a munkájuk folytán ténylegesen függenek. Amennyiben nem állnak fenn ilyen egyenlőtlen munkahelyi erőviszonyok – például általános panaszosok vagy kívülálló állampolgárok esetében –, akkor nincs szükség megtorlással szembeni védelemre.
- (37) Az uniós jog hatékony érvényesítése megköveteli, hogy azon személyek lehető legszélesebb kategóriáit illesse meg védelem, akik – tekintet nélkül arra, hogy uniós polgárok vagy harmadik országok állampolgárai – munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységüknél fogva – függetlenül e tevékenységek jellegétől, és attól, hogy jár-e értük díjazás – kiemelt módon férhetnek hozzá olyan, jogsértésekkel kapcsolatos információkhoz, amelyek bejelentése a közérdeket szolgálja, és akiket az ilyen információ bejelentése esetén megtorlás érhet. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a védelem szükségességének megállapítása ne csupán a jogviszony jellegének, hanem valamennyi releváns körülménynek a figyelembevételével történjen, annak érdekében, hogy kiterjedjen azoknak a személyeknek a teljes körére, akik tágabb értelemben kötődnek ahhoz a szervezethez, ahol a jogsértés történt.

- (38) A védelemnek először is ki kell terjednie a Bíróság értelmezésével összhangban az EUMSZ 45. cikkének (1) bekezdése szerinti „munkavállalókra”, azaz azokra a személyekre, akik meghatározott időn keresztül valamely másik személy részére és irányítása alatt szolgáltatásokat teljesítenek, amiért cserébe számukra díjazás jár. Védelem illeti meg ezért az atipikus munkaviszonyban álló dolgozókat is, ideértve a részmunkaidőben és a határozott idejű munkaviszonyban foglalkoztatottakat, valamint a munkaerő-kölcsönző ügynökségekkel szerződésben vagy munkaviszonyban álló személyeket is – ezek olyan bizonytalan jogviszonyok, amelyekre a tisztességtelen bánásmód elleni védelemre vonatkozó általános előírások gyakran nehezen alkalmazhatók. A „munkavállalók” fogalmába a köztisztviselők, a közalkalmazottak és a közszférán belül dolgozó egyéb munkavállalók is beletartoznak.
- (39) A védelmet a természetes személyek olyan kategóriáira is célszerű kiterjeszteni, akik – noha nem minősülnek az EUMSZ 45. cikke (1) bekezdésének értelmében vett munkavállalónak – kulcsszerepet játszhatnak az uniós jog megsértésének feltárásában, és munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységükkel összefüggésben gazdaságilag kiszolgáltatott helyzetben találhatják magukat. Így például a termékbiztonságot illetően a beszállítók sokkal közelebb állnak a nem biztonságos termékekkel kapcsolatos esetlegesen tisztességtelen és tiltott gyártási, importálási és forgalmazási gyakorlatainak forrásaihoz; továbbá az uniós források végrehajtása tekintetében szolgáltatásaik nyújtásakor a tanácsadók vannak kiváltságos helyzetben ahhoz, hogy felhívják a figyelmet azokra a jogsértésekre, amelyeknek tanúivá válnak. Az ilyen kategóriákba tartozó személyek – amelyek közé tartoznak a szolgáltatásokat nyújtó önálló vállalkozók, a szabadúszó munkavállalók, a vállalkozók, az alvállalkozók és a beszállítók – jellemzően megtorlás áldozataivá válhatnak, amely például a szolgáltatási szerződés vagy engedély idő előtti megszüntetése vagy felmondása, üzleti lehetőség elvesztése, bevételkiesés, kényszerítés, megfélemlítés vagy zaklatás, feketelistára helyezés vagy üzleti bojkott, vagy pedig a jó hírnév megsértése formáját öltheti. A tulajdonosi részesedéssel rendelkezők és az ügyvezető testületek tagjai ugyancsak megtorlás áldozataivá válhatnak például a pénzügyi feltételeket illetően, vagy pedig megfélemlítés vagy zaklatás, feketelistára helyezés vagy a jó hírnév megsértése formájában. Védelemben kell továbbá részesíteni azokat a személyeket, akiknek a munkaviszonya megszűnt, továbbá azokat az állásra jelentkezőket vagy valamely szervezet részére szolgáltatást nyújtani szándékozókat, akik a felvételi folyamat vagy a szerződéskötést megelőző egyéb tárgyalási szakasz során jutnak a jogsértésre vonatkozó információ birtokába, és például negatív munkareferencia, feketelistára helyezés vagy üzleti bojkott formájában megtorlás áldozatává válhatnak.
- (40) A visszaélést bejelentő személyek hatékony védelme feltételezi továbbá olyan személyek kategóriáinak védelmét is, akik ugyan gazdaságilag nem függenek a munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységüktől, jogsértések bejelentése miatt mégis megtorlás áldozataivá válhatnak. Az önkéntesekkel és a fizetett vagy nem fizetett gyakornokokkal szembeni megtorlás például megnyilvánulhat abban, hogy nem tartanak többé igényt a szolgálataikra, vagy pedig negatív munkareferenciát adnak róluk, vagy egyéb módon sértik meg jó hírnevüket vagy veszélyeztetik szakmai előmenetellel kapcsolatos kilátásaikat.
- (41) A védelmet nemcsak közvetlenül magával a bejelentő személlyel szemben alkalmazott megtorló intézkedésekkel szemben kell biztosítani, hanem többek között a bejelentő személy olyan segítői, munkatársai vagy rokonai ellen esetlegesen hozott közvetett intézkedésekkel szemben is, akik a bejelentő személy munkáltatójával vagy vásárlójával vagy szolgáltatásának kedvezményezettjével állnak munkajellegű kapcsolatban. A szakszervezeti képviselők és a munkavállalók képviselői számára ilyen minőségükben az egyéb uniós és nemzeti szabályok alapján biztosított védelem sérelme nélkül, helyénvaló, hogy az ezen irányelv szerinti védelem is megillessen őket, akkor is, ha munkavállalóként tesznek bejelentést, és akkor is, ha egy bejelentő személy részére nyújtottak tanácsot és támogatást. A közvetett megtorlás magában foglalja az olyan joggalannyal szemben alkalmazott megtorló intézkedéseket is, amely a bejelentő személy tulajdona, amelynek a bejelentő személy dolgozik, vagy amellyel munkavégzéssel összefüggésben egyéb módon kapcsolatban áll, így például a szolgáltatásnyújtás megtagadását, feketelistára helyezést vagy üzleti bojkottot.
- (42) A közérdek súlyos sérelmének hatékony felderítése és megelőzése megköveteli, hogy a jogsértés fogalma magában foglalja a Bíróság ítélkezési gyakorlatában meghatározott visszaélésszerű gyakorlatokat is, nevezetesen olyan cselekményeket vagy mulasztásokat, amelyek alakilag nem minősülnek jogellenesnek, azonban a jogi szabályozás által elérti kívánt célok vagy hatásokat meghiúsítják.
- (43) Ahhoz, hogy hatékonyan megelőzhető legyen az uniós jog megsértése, védelmet kell biztosítani azon személyek számára, akik olyan információkat bocsátanak rendelkezésre, amelyek szükségesek a következők valamelyikének feltárásához: már elkövetett jogsértések; még el nem követett, de nagy valószínűséggel bekövetkező jogsértések; olyan cselekmények vagy mulasztások, amelyeket a bejelentő személy alapos okkal tekinthet jogsértésnek; továbbá a jogsértések leplezésének megkísérlése. Ugyanezen okokból indokolt védelmet nyújtani olyan személyeknek is, akik ugyan nem bocsátanak rendelkezésre pozitív bizonyítékot, azonban megalapozott aggályokra és gyanúra mutatnak rá. A védelem ugyanakkor nem alkalmazandó az olyan információt bejelentő személyekre, amely már teljeskörűen elérhető a nyilvánosság számára, illetve a megalapozatlan pletykát vagy szóbeszédet bejelentő személyekre.

- (44) A bejelentés és a bejelentő személy által közvetlenül vagy közvetetten elszenvedett hátrányos bánásmód között szoros ok-okozati összefüggésnek kell fennállnia ahhoz, hogy a hátrányos bánásmód megtorlásnak minősüljön, és hogy a bejelentő személy ennek következtében e tekintetben jogi védelemben részesülhessen. A bejelentő személyek hatékony védelméhez – amely az uniós jogérvényesítés javításának eszköze – a megtorlás fogalmát tág értelemben kell meghatározni, és annak ki kell terjednie a munkakörnyezetben történő minden olyan cselekményre vagy mulasztásra, amely e személyeket hátrányosan érinti. Ez az irányelv azonban nem gátolhatja meg a munkáltatókat abban, hogy a munkaviszonnyal kapcsolatban olyan döntéseket hozzanak, amelyek nem függenek össze a bejelentéssel vagy a nyilvánosságra hozattal.
- (45) A véleménynyilvánítás szabadságának, valamint a tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének megőrzését szolgáló eszközként a megtorlással szembeni védelmet biztosítani kell azon személyek számára, akik valamely cselekményről vagy mulasztásról valamely szervezeten belül (belső bejelentés) vagy pedig külső hatóságnak (külső bejelentés) szolgáltatnak információt, továbbá olyan személyek számára is, akik nyilvánosan (például a nyilvánosságunk közvetlenül, online platformokon vagy a közösségi médiában, vagy pedig a médiának, választott tisztviselőknél, civil társadalmi szervezeteknek, szakszervezeteknek, vagy szakmai és üzleti szervezeteknek) hozzáférhetővé tesznek ilyen információt.
- (46) A visszaélést bejelentő személyek különösen fontos forrásai a tényfeltáró újságíróknak. A visszaélést bejelentő személyek megtorlással szembeni hatékony védelme növeli a visszaélést potenciálisan bejelentő személyek számára a jobbiztonságot, ezáltal ösztönzi a visszaélések média felé történő bejelentését. Ebben a tekintetben az újságírói forrásként közreműködő, visszaélést bejelentő személyek védelme alapvető fontosságú a tényfeltáró újságírás által a demokratikus társadalmakban betöltött „órszem” szerep megőrzésében.
- (47) Az uniós jog megsértésének hatékony felderítése és megelőzése érdekében alapvető fontosságú, hogy a releváns információ gyorsan eljusson a probléma forrásához legközelebb állókhoz, akik a leginkább képesek azt kivizsgálni és hatáskörrel rendelkeznek annak orvosolására, amennyiben lehetséges. Ezért elvben arra kell ösztönözni a bejelentő személyeket, hogy elsőként a belső bejelentési csatornákat vegyék igénybe, és munkáltatójuknak tegyenek bejelentést, amennyiben rendelkezésükre állnak ilyen csatornák és azok megfelelő működése észszerűen feltételezhető. Ez különösen vonatkozik azokra az esetekre, amelyekben a bejelentő személy úgy véli, hogy a jogsértést hatékonyan lehet kezelni az érintett szervezeten belül, és nem áll fenn a megtorlás kockázata. Ebből következően a magánszektorban és a közszférában működő jogalanyok megfelelő belső eljárásokat kell, hogy létrehozzanak a bejelentések fogadására és nyomon követésére. A belső csatornák használatának ösztönzése azokra az esetekre is vonatkozik, amikor a csatorna létrehozására nem az uniós vagy a nemzeti jog szerinti kötelezettség miatt került sor. Ennek az elvnek elő kell segítenie a szervezeteken belül a hatékony kommunikáció és a vállalati társadalmi felelősségvállalás kultúrájának a megteremtését, amelynek keretében úgy tekintik, hogy a bejelentő személy jelentősen hozzájárul a szervezeten belül az önkorrekció és a kiválóság előmozdításához.
- (48) A magánszektorban működő jogalanyok számára a belső bejelentési csatornák létrehozására irányuló kötelezettség arányban kell, hogy álljon a méretükkel, valamint azzal, hogy tevékenységeik milyen mértékű kockázatokat hordoznak a közérdekre nézve. A belső bejelentési csatornák létrehozására irányuló kötelezettséget a tevékenységük jellegére való tekintet nélkül, a héabeszedési kötelezettségeik alapján alkalmazni kell valamennyi olyan vállalkozásra, amely legalább 50 munkavállalót foglalkoztat. Megfelelő kockázatértékelést követően a tagállamok egyéb vállalkozásokat is kötelezhetnek arra, hogy meghatározott esetekben – például a tevékenységükből fakadó esetleges jelentős kockázatokra tekintettel – hozzanak létre belső bejelentési csatornákat.
- (49) Ez az irányelv nem érintheti a tagállamok lehetőségét arra, hogy az 50-nél kevesebb munkavállalót foglalkoztató, magánszektorban működő jogalanyokat is ösztönözzék arra, hogy hozzanak létre belső csatornákat a bejelentések megtételére és nyomon követésére, többek között azáltal, hogy az ezen irányelvben meghatározottaknál kevésbé szigorú követelményeket állapítanak meg ezekre a csatornákra vonatkozóan, feltéve, hogy az említett követelményekkel garantálható a titoktartás, valamint a gondos nyomon követés.
- (50) A kis- és mikrovállalkozásoknak a belső bejelentési csatornák létrehozására irányuló kötelezettség alóli mentessége nem alkalmazható azokra a magánvállalkozásokra, amelyek a melléklet I.B. és II. részében említett uniós jogi aktusok értelmében kötelesek létrehozni belső bejelentési csatornákat.
- (51) Egyértelművé kell tenni, hogy amennyiben egy magánszektorban működő jogalany nem hoz létre belső bejelentési csatornákat, lehetővé kell tenni a bejelentő személyek számára, hogy külső csatornán keresztül az illetékes hatóságoknak tegyenek bejelentést, és az ilyen személyeket meg kell, hogy illesse az ezen irányelvben biztosított, megtorlással szembeni védelem.
- (52) Különösen annak érdekében, hogy a közbeszerzési szabályok tiszteletben tartása biztosított legyen a közszektorban, valamennyi ajánlatkérő szervezetre és közszolgáltató ajánlatkérőre helyi, regionális és nemzeti szinten alkalmazni kell a belső bejelentési csatornák létrehozására irányuló kötelezettséget, ugyanakkor annak arányosnak kell lennie az ajánlatkérő szervezetre és közszolgáltató ajánlatkérő méretével.
- (53) Feltéve hogy a bejelentő személy személyazonosságának bizalmas jellege biztosított, az egyes, a magánszektorban és a közszférában működő jogalanyok maguk dönthetik el, hogy milyen típusú bejelentési csatornát hoznak létre. Konkrétan a bejelentési csatornának lehetővé kell tenniük, hogy a személyek írásban tegyenek bejelentést, és hogy a bejelentéseket postai úton, tényleges panaszdoboz(ok)on vagy online – intranetes vagy internetes – platformon keresztül nyújtsák be, vagy szóban, telefonos forródróton vagy más hangüzenetküldő rendszer útján, vagy mindkét úton tegyenek bejelentést. A bejelentő személy kérésére e csatornákon keresztül lehetővé kell tenni a személyes találkozók útján történő bejelentést is.

- (54) Harmadik személyek is felhatalmazhatók arra, hogy a magánszektorban vagy a közszférában működő jogalanyok nevében jogsértésekre vonatkozó bejelentéseket fogadjanak, feltéve, hogy megfelelően garantálják a függetlenség, a bizalmas kezelés, az adatvédelem és a titkosság tiszteletben tartását. Ilyen harmadik személyek lehetnek külső bejelentési platformok szolgáltatói, külső tanácsadók, ellenőrök, szakszervezeti képviselők vagy a munkavállalók képviselői.
- (55) A belső bejelentési eljárásoknak alkalmasnak kell lenniük arra, hogy a magánszektorban működő jogalanyok teljes titoktartás mellett fogadják és vizsgálják ki a szervezetnek, leányvállalatainak vagy kapcsolt vállalatainak (a továbbiakban: a csoport) munkavállalói által tett bejelentéseket, illetve – a lehetséges mértékben – a csoport bármely ügynöke vagy beszállítója, valamint bármely olyan személyek által tett bejelentéseket, akik a szervezettel vagy a csoporttal fennálló munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységük során jutottak az információ birtokába.
- (56) Az, hogy egy magánszektorban működő jogalanyon belül melyik személy vagy részleg a legalkalmasabb arra, hogy a bejelentések fogadására és nyomon követésére illetékesként kijelöljék, a szervezet struktúrájától függ, a feladatkörüknek ugyanakkor minden esetben biztosítania kell a függetlenséget és azt, hogy ne álljon fenn összeférhetetlenség. Kisebb szervezeteknél ez lehet kettős feladatkör, amelyet olyan vállalati vezető láthatna el, aki elég magas beosztásban van ahhoz, hogy közvetlenül a szervezet vezetőjének tudjon jelenteni, így például a megfeleléellenőrzési részleg vezetője vagy HR-vezető, az integritás-tanácsadó, a jogi vagy adatvédelmi tisztviselő, a pénzügyi igazgató, az ellenőrzési igazgató vagy egy igazgatótanácsi tag.
- (57) A belső bejelentések tekintetében elengedhetetlen, hogy a bejelentő személy – amennyire jogilag lehetséges és a lehető legteljesebb módon – tájékoztatást kapjon a bejelentés nyomon követéséről, annak érdekében, hogy bizalom alakuljon ki a visszaélést bejelentő személyek védelme egész rendszerének hatékonyságát illetően, illetve hogy a további szükségtelen bejelentések és nyilvánosságra hozatalok valószínűsége csökkenjen. A bejelentő személyt észszerű időn belül tájékoztatni kell a bejelentés nyomán tervezett vagy tett nyomonkövetési intézkedésekről, valamint a nyomonkövetési intézkedések megválasztásának indokairól. A nyomonkövetési intézkedések lehetnek például a következők: másik csatorna vagy eljárás alkalmazása olyan esetekben, ha a bejelentés kizárólag a bejelentő személy személyhez fűződő jogait érinti; az eljárás megszüntetése kellő bizonyíték hiánya miatt vagy más okból; belső vizsgálat indítása és esetlegesen annak megállapításai és a felmerült probléma orvosolása érdekében megtett intézkedések, valamint az ügynek az illetékes hatósághoz utalása további vizsgálat lefolytatása céljából – olyan mértékben, amennyiben az ilyen információ nem érinti a belső vizsgálatot vagy a vizsgálatot, vagy nem sérti az érintett személy jogait. A bejelentő személyt minden esetben tájékoztatni kell a vizsgálat előrehaladásáról és eredményéről. Lehetővé kell tenni, hogy a bejelentő személytől a vizsgálat során további információ szolgáltatását kérjék, ezen információ szolgáltatásának kötelezettsége nélkül.
- (58) A bejelentő személy tájékoztatására vonatkozó észszerű időkeret nem haladhatja meg a három hónapot. Amennyiben a nyomonkövetési intézkedések meghatározása még folyamatban van, a bejelentő személyt tájékoztatni kell erről, valamint arról, hogy a későbbiekben milyen visszajelzésre számíthat.
- (59) Azon személyeknek, akik az uniós jog megsértésének bejelentését mérlegelik, képesnek kell lenniük arra, hogy megalapozott döntést hozzanak arról, hogy tegyenek-e bejelentést, illetve hogy milyen módon és mikor tegyék azt. A magánszektorban és a közszférában működő, belső bejelentési eljárásokat biztosító jogalanyok kötelesek információt nyújtani ezekről az eljárásokról, valamint a releváns illetékes hatóságoknak címzett külső bejelentésre vonatkozó eljárásokról. Az ilyen információknak a lehetséges mértékben a munkavállalóktól eltérő más olyan személyek számára is világosnak és könnyen hozzáférhetőnek kell lenniük, akik munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységük révén kerülnek kapcsolatba a szervezettel, így például a szolgáltatók, a forgalmazók, a beszállítók és az üzleti partnerek számára is. Az ilyen információk megjeleníthetők például az összes ilyen személy számára elérhető, látható helyszínen vagy a szervezet honlapján, továbbá az etikáról és az integritásról szóló kurzusok vagy képzések anyagába is be lehet őket építeni.
- (60) Az uniós jog megsértésének hatékony felderítése és megelőzése megköveteli, hogy a visszaélést potenciálisan bejelentő személyek könnyen és teljes titoktartás mellett hozzassák a birtokukban lévő információt azon releváns illetékes hatóságok tudomására, amelyeknek módjában áll a probléma kivizsgálása és lehetőség szerint orvosolása.
- (61) Előfordulhat, hogy nem állnak rendelkezésre belső csatornák, vagy ha igénybe is vették őket, nem működtek megfelelően, például a bejelentést nem vizsgálták ki gondosan vagy észszerű időn belül, vagy nem tették meg a megfelelő intézkedéseket a jogsértés kezelésére, jöllehet a kapcsolódó belső vizsgálat megállapította a jogsértés fennállását.
- (62) Más esetekben a belső csatornák megfelelő működését nem lehet észszerűen feltételezni. Ez leginkább abban az esetben fordul elő, ha a bejelentő személy alapos okkal feltételezi, hogy a bejelentéssel kapcsolatban megtorlást szenvedne el, többek között a titoktartási kötelezettség megszegése miatt, vagy hogy az illetékes hatóságok

hatékonyabban tudnának fellépni a jogsértés kezelése érdekében. Az illetékes hatóságok tudnának hatékonyabban fellépni például olyan esetben, amikor a munkavégzéssel összefüggő környezetben a legfőbb felelős maga is érintett a jogsértésben, vagy fennáll a veszélye a jogsértés leplezésének vagy a kapcsolódó bizonyítékok elrejtésének vagy megsemmisítésének; vagy általánosságban véve, az illetékes hatóságok vizsgálati intézkedéseinek hatékonysága egyébként veszélybe kerülne – például ha a bejelentés kartellmegállapodásokra vagy a versenyszabályok egyéb megsértésére vonatkozik –; vagy a jogsértés sürgős fellépést tesz szükségessé például személyek egészségének, illetve biztonságának megóvása vagy a környezet védelme érdekében. Az illetékes hatóságoknak, illetve adott esetben az uniós intézményeknek, szervezeteknek, hivataloknak vagy ügynökségeknek külső bejelentést tevő személyeket valamennyi esetben védelem illeti meg. Ez az irányelv védelmet kell, hogy biztosítson akkor is, ha az uniós vagy a nemzeti jog előírja a bejelentő személy számára, hogy bejelentést tegyen a nemzeti illetékes hatóságoknak, például munkahelyi feladatai vagy felelősségi köre keretében, vagy ha a jogsértés bűncselekménynek minősül.

- (63) A bejelentés eredményességébe vetett bizalom hiánya az egyik olyan fő tényező, amely elbizonytalanítja a visszaélést potenciálisan bejelentő személyeket. Ennek megfelelően az illetékes hatóságok számára egyértelműen kötelező jelleggel elő kell írni a megfelelő külső bejelentési csatornák létrehozását, továbbá a beérkezett bejelentések gondos nyomon követését és észszerű időn belül visszajelzés biztosítását a bejelentő személy számára.
- (64) A tagállamok feladata kijelölni az ezen irányelv hatálya alá tartozó jogsértésekkel kapcsolatos információk fogadására és a bejelentések megfelelő nyomon követésére hatáskörrel rendelkező hatóságokat. Ilyen illetékes hatóságok lehetnek az igazságügyi hatóságok, a konkrét érintett területen illetékes szabályozó vagy felügyeleti hatóságok, vagy az általánosabb hatáskörrel rendelkező, központi szintű hatóságok a tagállamon belül, a bűnüldöző hatóságok, a korrupcióellenes szervezetek vagy az ombudsmanok.
- (65) A bejelentések címzettjeként az illetékesként kijelölt hatóságoknak rendelkezniük kell az ahhoz szükséges kapacitásokkal és hatáskörökkel, hogy a megbízatásukkal összhangban biztosítani tudják a megfelelő nyomon követést, így többek között a bejelentésben tett állítások helytállóságának értékelését és a jogsértések kezelését, mégpedig belső vizsgálat indítása, vizsgálat, vádeljárás, a pénzeszközök visszafizettetésére irányuló intézkedés vagy más megfelelő jogorvoslati intézkedés útján. Másik lehetőségként az említett hatóságoknak rendelkezniük az ahhoz szükséges hatáskörökkel, hogy a bejelentést egy másik hatóság elé utalják, amelynek ki kell vizsgálnia a bejelentett jogsértést, biztosítva emellett az említett hatóság általi megfelelő nyomon követést. Így különösen, amennyiben a tagállamok központi szinten külső bejelentési csatornákat kívánnak létrehozni, például az állami támogatás területén, megfelelő biztosítékokat kell bevezetniük az ezen irányelvben a függetlenség és az autonómia tekintetében előírt követelmények betartásának biztosítása céljából. Az említett külső bejelentési csatornák létrehozása nem érintheti a tagállamoknak vagy a Bizottságnak az állami támogatás felügyelete tekintetében meglévő hatásköreit, továbbá ez az irányelv nem érintheti a Bizottságnak az állami támogatási intézkedések – különösen az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése szerinti – összeegyeztethetőségének megállapítása tekintetében fennálló kizárólagos hatáskörét. Az EUMSZ 101. és 102. cikkének megsértése tekintetében a tagállamoknak az 1/2003/EK tanácsi rendelet⁽³⁵⁾ 35. cikkében említett hatóságokat kell illetékes hatóságként kijelölniük, a Bizottság e területen fennálló hatásköreinek sérelme nélkül.
- (66) Az illetékes hatóságoknak továbbá visszajelzést kell adniuk a bejelentő személy számára a tervezett vagy tett nyomonkövetési intézkedésekről – például: más hatóság elé utalás, az eljárás megszüntetése kellő bizonyíték hiányában vagy más okból, vizsgálat indítása és esetlegesen annak megállapításai, és a felmerült probléma orvosolása érdekében hozott intézkedések –, valamint a nyomonkövetési intézkedések megválasztásának indokairól. A vizsgálatok végleges eredményéről való tájékoztatás nem érintheti az alkalmazandó uniós szabályokat, ami magában foglalhatja a pénzügyi szabályozás területén hozott döntések közzétételének lehetséges korlátozásait is. Ez értelemszerűen a társasági adózás területén is alkalmazandó, amennyiben az alkalmazandó nemzeti jog hasonló korlátozásokat ír elő.
- (67) A nyomon követésnek és a visszajelzésnek észszerű időn belül meg kell történnie, tekintve hogy a bejelentés tárgyát képező problémát haladéktalanul orvosolni kell és el kell kerülni a szükségtelen nyilvánosságra hozatalt. Ez az időkeret nem haladhatja meg a három hónapot, ugyanakkor hat hónapra meghosszabbítható, amennyiben az ügy sajátos körülményei miatt ez szükséges, különös tekintettel a bejelentés tárgyának jellegére és összetettségére, ami hosszú vizsgálatot tehet szükségessé.
- (68) Az uniós jog meghatározott területeken – például az 596/2014/EU rendelet és az (EU) 2015/2392 végrehajtási irányelv a piaci visszaélés terén, a 376/2014/EU rendelet a polgári repülés terén vagy a 2013/30/EU irányelv a tengeri olaj- és gázipari tevékenységek biztonsága terén – már rendelkezik belső és külső bejelentési csatornák létrehozásáról. Az ilyen csatornák létrehozására irányuló, ezen irányelvben meghatározott kötelezettségeknek lehetőség szerint az adott uniós jogi aktusokban előírt, már meglévő csatornákra kell támaszkodniuk.

⁽³⁵⁾ A Tanács 1/2003/EK rendelete (2002. december 16.) a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról (HL L 1., 2003.1.4., 1. o.).

- (69) A Bizottság, valamint egyes uniós szervek, hivatalok és ügynökségek – például az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF), az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség (EMSA), az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség (EASA), az Európai Értékpapírpiazi Hatóság (ESMA), valamint az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) – már működtetnek az ezen irányelv hatálya alá tartozó jogsértésekre vonatkozó bejelentések fogadására szolgáló külső bejelentési csatornákat és eljárásokat, amelyek főként a bejelentő személyek személyazonosságának bizalmas kezeléséről rendelkeznek. Ezen irányelv nem érintheti az ilyen külső bejelentési csatornákat és eljárásokat, amennyiben azok már léteznek, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek felé bejelentéssel élő személyeket az Unió egészében megillessék a védelem közös minimumszabályai.
- (70) A bejelentések nyomon követésére szolgáló eljárások hatékonyságának biztosítása és az érintett uniós szabályok megsértésének orvoslása céljából a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy intézkedéseket hozzanak az ezen irányelv hatálya alá tartozó rendelkezések enyhébb megsértésének bejelentései, az ismétlődő bejelentések vagy a kiegészítő – például a dokumentációra vagy az értesítési kötelezettségre vonatkozó – rendelkezések megsértésének bejelentései következtében az illetékes hatóságokra háruló terhek enyhítése céljából. Ilyen intézkedés lehet például az, hogy az ügy kellő vizsgálatát követően az illetékes hatóságok dönthessenek úgy, hogy a bejelentett jogsértés egyértelműen enyhe mértékű és az eljárás megszüntetésén kívül nem igényel az ezen irányelv szerinti további nyomonkövetést. A tagállamok ezenfelül lehetővé tehetik az illetékes hatóságok számára, hogy megszüntessék az eljárást olyan ismétlődő bejelentések esetében, amelyek nem tartalmaznak új érdemi információkat egy olyan, korábbi bejelentéshez képest, amellyel kapcsolatban a vonatkozó eljárások már befejeződtek, kivéve, ha új jogi vagy ténybeli körülmények miatt eltérő típusú nyomon követés indokolt. A tagállamok továbbá lehetővé tehetik az illetékes hatóságok számára, hogy nagyszámú bejelentések esetén az ezen irányelv hatálya alá tartozó súlyos jogsértésekkel vagy lényegi rendelkezések megsértésével kapcsolatos bejelentéseket fontossági sorrendet felállítva kezeljék.
- (71) Amennyiben az uniós vagy a nemzeti jog azt előírja, az illetékes hatóságoknak az ügyeket vagy a jogsértésekkel kapcsolatos releváns információt továbbítaniuk kell az uniós intézményekhez, szervekhez, hivatalokhoz vagy ügynökségekhez, ami ezen irányelv alkalmazásában magában foglalja az OLAF-ot és az Európai Ügyészséget is, a bejelentő személy azon lehetőségének sérelme nélkül, hogy közvetlenül forduljon ezekhez az uniós szervekhez, hivatalokhoz vagy ügynökségekhez.
- (72) Az ezen irányelv tárgyi hatálya alá tartozó több szakpolitikai területen is léteznek olyan együttműködési mechanizmusok, amelyek keretében az illetékes nemzeti hatóságok az uniós szabályok határokon átnyúló dimenzióval bíró megsértése tekintetében információt cserélnek egymással és nyomonkövetési tevékenységet végeznek. Példa erre az agrár-élelmiszerláncra vonatkozó uniós jogszabályok határokon átnyúló megsértése esetén alkalmazott, az (EU) 2015/1918 bizottsági végrehajtási határozattal⁽³⁶⁾ létrehozott igazgatási segítségnyújtási és együttműködési rendszer, a 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽³⁷⁾ szerinti Élelmiszer-csalás Elleni Hálózat, a nem élelmiszer jellegű, veszélyes termékekre vonatkozó, a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽³⁸⁾ létrehozott Gyors Tájékoztatói Rendszer, a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽³⁹⁾ szerinti Fogyasztóvédelmi Együttműködési Hálózat, a 2018. január 18-i bizottsági határozattal⁽⁴⁰⁾ létrehozott környezetvédelmi megfelelési és irányítási fórum, az 1/2003/EK rendelet alapján létrehozott Európai Versenyhatóságok Hálózata, valamint az adózás terén a 2011/16/EU tanácsi irányelv⁽⁴¹⁾ szerint folytatott igazgatási együttműködés. Az ezen irányelv hatálya alá tartozó jogsértésekre vonatkozó bejelentések nyomon követésére vonatkozó kötelezettségük részeként a tagállamok illetékes hatóságainak adott esetben maradéktalanul igénybe kell venniük ezeket a meglévő együttműködési mechanizmusokat. Ezenfelül az adott területre vonatkozó együttműködési mechanizmus hiányában a tagállamok hatóságai a határokon átnyúló dimenzióval bíró jogsértések esetén a meglévő együttműködési mechanizmusokon kívül is együttműködhetnek egymással.

⁽³⁶⁾ A Bizottság (EU) 2015/1918 végrehajtási határozata (2015. október 22.) az igazgatási segítségnyújtási és együttműködési rendszernek (ISE-rendszer) a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről szóló 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján történő létrehozásáról (HL L 280., 2015.10.24., 31. o.).

⁽³⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 882/2004/EK rendelete (2004. április 29.) a takarmány- és élelmiszerjog, valamint az állat-egészségügyi és az állatok kíméletére vonatkozó szabályok követelményeinek történő megfelelés ellenőrzésének biztosítása céljából végrehajtott hatósági ellenőrzésekről (HL L 165., 2004.4.30., 1. o.).

⁽³⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

⁽³⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/2004/EK rendelete (2004. október 27.) a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről („Rendelet a fogyasztóvédelmi együttműködésről”) (HL L 364., 2004.12.9., 1. o.).

⁽⁴⁰⁾ A Bizottság határozata (2018. január 18.) a környezetvédelmi megfeleléssel és irányítással foglalkozó szakértői csoport létrehozásáról (HL C 19., 2018.1.19., 3. o.).

⁽⁴¹⁾ A Tanács 2011/16/EU irányelve (2011. február 15.) az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 64., 2011.3.11., 1. o.).

- (73) A bejelentések kezeléséért felelős személyzet tagjaival való hatékony kommunikáció lehetővé tétele érdekében az illetékes hatóságoknak olyan csatornákkal kell rendelkezniük, amelyek felhasználóbarátak, biztonságosak, garantálják a bejelentő személy által szolgáltatott, jogsértésre vonatkozó információk fogadásának és kezelésének bizalmas jellegét és további vizsgálatok céljából lehetővé teszik az információk tartós tárolását. Az említettek miatt szükség lehet arra, hogy az említett csatornák elkülönüljenek azokról a csatornáktól, amelyeken keresztül az illetékes hatóság általában a nyilvánossággal kommunikál, így például a rendes nyilvános panasztételi rendszerektől, vagy azokról a csatornáktól, amelyeket az illetékes hatóság a belső kommunikációra és a harmadik felekkel folytatott kommunikációra használ a szokásos működése során.
- (74) Az illetékes hatóságok bejelentések kezeléséért felelős személyzetének szakmailag – többek között a vonatkozó adatvédelmi szabályok tekintetében is – képzett munkatársaknak kell lenniük, a bejelentések megfelelő kezelése, a bejelentő személlyel való megfelelő kommunikáció, valamint a bejelentés megfelelő nyomon követésének biztosítása érdekében.
- (75) Azoknak a személyeknek, akik bejelentést szándékoznak tenni, képesnek kell lenniük arra, hogy megalapozott döntést hozzanak arról, hogy tegyenek-e bejelentést, illetve hogy milyen módon és mikor tegyék azt. Az illetékes hatóságoknak ezért világos és könnyen hozzáférhető információt kell nyújtaniuk az illetékes hatóságoknál rendelkezésre álló bejelentési csatornákra, az alkalmazandó eljárásokra, valamint a bejelentések kezeléséért felelős munkatársaik elérhetőségére vonatkozóan. A bejelentésre vonatkozó összes információnak átláthatónak, könnyen érthetőnek, valamint megbízhatónak kell lennie annak érdekében, hogy inkább ösztönözze, mintsem visszatartsa a jogsértések bejelentését.
- (76) A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az illetékes hatóságok megfelelő védelmi eljárásokkal rendelkezzenek a bejelentések feldolgozása, valamint a bejelentésben hivatkozott személyek személyes adatainak védelme tekintetében. Az ilyen eljárásoknak biztosítaniuk kell, hogy a bejelentő személyek, a bejelentéssel érintett személyek, valamint a bejelentésben hivatkozott harmadik személyek – például tanúk vagy kollégák – személyazonossága az eljárás valamennyi szakaszában védve maradjon.
- (77) Az illetékes hatóság bejelentések kezeléséért felelős munkatársainak, valamint az illetékes hatóság azon munkatársainak, akik jogosultak hozzáférni a bejelentő személy által szolgáltatott információkhoz, eleget kell tenniük a szakmai titoktartásra és a bizalmas kezelésre vonatkozó kötelezettségüknek az adatok illetékes hatóságon belüli és kívüli továbbítása során, abban az esetben is, amikor az illetékes hatóság vizsgálatot vagy belső vizsgálatot indít, vagy jogérvényesítési tevékenységet folytat a bejelentéssel kapcsolatban.
- (78) Az illetékes hatóságok eljárásainak rendszeres felülvizsgálata és a bevált gyakorlatok cseréje révén gondoskodni kell arról, hogy az említett eljárások megfelelőek legyenek és a céljukat szolgálják.
- (79) A jogsértést nyilvánosságra hozó személyeket védelemnek kell megilletnie olyan esetekben, ahol a belső és külső bejelentés ellenére a jogsértést nem orvosolták, például abban az esetben, ha a jogsértést nem értékelték vagy vizsgálták ki megfelelően, vagy nem került sor megfelelő jogorvoslati intézkedésre. A nyomon követés megfelelőségét objektív kritériumok szerint kell értékelni, az illetékes hatóságok azon kötelezettségével összefüggésben, hogy értékelnük kell az állítások helytállóságát és véget kell vetniük az uniós jog mindennemű esetleges megsértésének. A nyomon követés megfelelőse így az egyes esetek körülményeitől és a megsértett szabályok jellegétől függ. A hatóságok azon döntése, amely szerint a jogsértés egyértelműen enyhe mértékű és az eljárás megszüntetésén kívül nem igényel további nyomon követést, ezen irányelv alkalmazásában megfelelő nyomon követésnek minősülhet.
- (80) A jogsértést közvetlenül nyilvánosságra hozó személyeket is védelemnek kell megilletnie abban az esetben, ha alapos okuk van feltételezni, hogy a közérdeket közvetlen vagy nyilvánvaló módon veszély fenyegeti van vagy visszafordíthatatlan kár kockázata áll fenn, beleértve a személy testi épségében okozott kárt is.
- (81) A jogsértést közvetlenül nyilvánosságra hozó személyeket védelemnek kell megilletnie akkor is, ha alapos okuk van feltételezni, hogy külső bejelentés esetén az ügy sajátos körülményeiből fakadóan fennáll a megtorlás kockázata, illetve kicsi az esélye annak, hogy a jogsértést érdemben orvosolni fogják, például azért, mert bizonyítékok elrejtésére vagy megsemmisítésére kerülhet sor, vagy mert valamely hatóság összejátszhat a jogsértés elkövetőjével vagy érintett lehet a jogsértésben.
- (82) A megtorlás megelőzésének céljából alapvető előzetes intézkedésként biztosítani kell a bejelentő személy személyazonossága bizalmas jellegének védelmét a bejelentési folyamat és a bejelentést követő vizsgálatok során. A bejelentő személy személyazonosságát csak akkor lehet felfedni, ha ez hatóságok által végzett vizsgálatokkal vagy bírósági eljárásokkal összefüggésben az uniós vagy nemzeti jog által előírt szükséges és arányos kötelezettség, különösen az érintett személyek védelemhez való jogának biztosítása céljából. Ez a kötelezettség eredhet különösen a 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvből⁽⁴²⁾. A személyazonosság bizalmas jellegének védelme nem alkalmazandó, ha a bejelentő személy a nyilvánosságra hozatal keretében szándékosan fedte fel személyazonosságát.

⁽⁴²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2012/13/EU irányelve (2012. május 22.) a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról (HL L 142., 2012.6.1., 1. o.).

- (83) A személyes adatok ezen irányelv alapján történő bármilyen kezelésének, így például a személyes adatok illetékes hatóságok közötti cseréjének vagy továbbításának összhangban kell lennie az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽⁴³⁾ és az (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel⁽⁴⁴⁾. Az információk uniós intézmények, szervek, hivatalok vagy ügynökségek közötti bármely cseréjének vagy továbbításának pedig összhangban kell lennie az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽⁴⁵⁾. Különös figyelmet kell fordítani az (EU) 2016/679 rendelet 5. cikkében, az (EU) 2016/680 irányelv 4. cikkében és az (EU) 2018/1725 rendelet 4. cikkében foglalt, a személyes adatok kezelésére vonatkozó elvekre, valamint az (EU) 2016/679 rendelet 25. cikkében, az (EU) 2016/680 irányelv 20. cikkében és az (EU) 2018/1725 rendelet 27. és 85. cikkében foglalt, a beépített adatvédelem és az alapértelmezett adatvédelem elvére.
- (84) Az uniós jog ezen irányelv hatálya alá tartozó területeken elkövetett megsértésének bejelentésével kapcsolatos, ezen irányelvben meghatározott eljárások az Uniónak és a tagállamoknak az (EU) 2016/679 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének e) pontja értelmében vett fontos, általános közérdekű célkitűzését szolgálják, mivel céljuk az uniós jog és szakpolitikák érvényesítésének megerősítése olyan meghatározott területeken, ahol a jogsértések súlyos sérelmet okozhatnak a közérdekben. A bejelentő személyek személyazonossága bizalmas jellegének hatékony védelme szükséges ahhoz, hogy védelemben lehessen részesíteni mások – és különösen a bejelentő személyek – jogait és szabadságait, ahogyan arról az (EU) 2016/679 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének i) pontja rendelkezik. A tagállamoknak gondoskodniuk kell ezen irányelv hatékony érvényesítéséről, ideértve szükség esetén azt is, hogy jogalkotási intézkedések útján korlátozzák az érintett személyek bizonyos adatvédelmi jogainak gyakorlását az (EU) 2016/679 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének e) és i) pontjával, valamint 23. cikkének (2) bekezdésével összhangban, oly mértékben és ameddig ez szükséges az olyan kísérletek megelőzése és kezelése érdekében, amelyek a bejelentések megakadályozására, vagy a nyomon követés, így különösen a vizsgálatok megghiúsítására, zavarására vagy lassítására, illetve a bejelentő személyek személyazonosságának kiderítésére irányulnak.
- (85) A bejelentő személyek személyazonossága bizalmas jellegének hatékony védelme ugyancsak szükséges ahhoz, hogy védelemben lehessen részesíteni mások és különösen a bejelentő személyek jogait és szabadságait abban az esetben, ha a bejelentéseket az (EU) 2016/680 irányelv 3. cikkének 7. pontjában meghatározott hatóságok kezelik. A tagállamoknak gondoskodniuk kell ezen irányelv hatékony érvényesítéséről, ideértve szükség esetén azt is, hogy jogalkotási intézkedések útján korlátozzák az érintett személyek bizonyos adatvédelmi jogainak gyakorlását az (EU) 2016/680 irányelv 13. cikke (3) bekezdésének a) és e) pontjával, 15. cikke (1) bekezdésének a) és e) pontjával, 16. cikke (4) bekezdésének a) és e) pontjával, valamint 31. cikkének (5) bekezdésével összhangban, oly mértékben és ameddig ez szükséges az olyan kísérletek megelőzése és kezelése érdekében, amelyek a bejelentések megakadályozására, vagy a nyomon követés, így különösen a vizsgálatok megghiúsítására, zavarására vagy lassítására, illetve a bejelentő személyek személyazonosságának kiderítésére irányulnak.
- (86) A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a jogsértésekre vonatkozó összes bejelentést megfelelően nyilvántartsák, továbbá arról, hogy minden bejelentés visszakereshető legyen, valamint hogy a bejelentések révén szerzett információkat adott esetben bizonyítékként lehessen felhasználni a jogérvényesítési intézkedések során.
- (87) A bejelentő személyeket a megtorlás valamennyi formájával szemben védelemben kell részesíteni, függetlenül attól, hogy az közvetlen vagy közvetett, azt a munkáltató vagy a vásárló vagy a szolgáltatás kedvezményezettje, illetve az utóbbinak dolgozó vagy az utóbbi nevében eljáró személy alkalmazza, arra biztat vagy azt megtűri, ideértve az ugyanazon szervezetnél vagy pedig azon más szervezetnél dolgozó munkatársakat vagy vezetőket, akikkel a bejelentő személy a munkavégzéssel kapcsolatos tevékenysége keretében kapcsolatban áll.
- (88) Amennyiben nincsenek érvényben a megtorlástól elrettentő eszközök és a megtorlásra büntetlenül sor kerülhet, az visszatartó hatással van a visszaélések potenciális bejelentőire. A megtorlás jogszabályban foglalt egyértelmű tilalma komoly elrettentő hatással bírna, amit tovább erősítenének a személyes felelősségre és a megtorlás elkövetőit sújtó szankciókra vonatkozó rendelkezések.

⁽⁴³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

⁽⁴⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 89. o.).

⁽⁴⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

- (89) Azok a személyek, akik potenciálisan visszaélést szándékoznak bejelenteni, de nem biztosak azzal kapcsolatban, hogy miként tegyenek bejelentést, és hogy védelemben részesülnek-e majd, e bizonytalanság miatt végül elállhatnak a bejelentéstől. A tagállamoknak ezért biztosítaniuk kell, hogy e tekintetben releváns és pontos információk világos és könnyen elérhető módon álljanak rendelkezésre a nyilvánosság számára. Egyénre szabott, pártatlan és bizalmas tanácsadást kell ingyenesen hozzáférhetővé tenni például arra vonatkozóan, hogy a kérdéses információra kiterjednek-e a visszaélést bejelentő személyek védelmére alkalmazandó szabályok, hogy melyik bejelentési csatorna használata lehet a legelőnyösebb, illetve hogy milyen alternatív eljárások léteznek abban az esetben, ha az információra nem vonatkoznak az alkalmazandó szabályok (ún. útmutatás). Az ilyen tanácsadáshoz való hozzáférés segíthet annak biztosításában, hogy a megfelelő csatornákon keresztül és felelős módon tegyenek bejelentéseket, továbbá hogy a jogsértéseket megfelelő időben felderítsék, vagy akár megelőzzék azokat. E tanácsadást és tájékoztatást egy információs központ vagy egy egyedüli és független közigazgatási hatóság is nyújthatja. A tagállamok dönthetnek úgy is, hogy ezt a tanácsadást kiterjesztik a jogi tanácsadásra is. Amennyiben a bejelentő személyek olyan civil társadalmi szervezettől kapnak tanácsadást, amelyet köt a kapott információ bizalmas jellegének megőrzése, a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az említett szervezetekkel szemben ne lehessen a szervezet megfelelő működését esetlegesen akadályozó megtorló intézkedéseket alkalmazni, például gazdasági hátrányok formájában, többek között a finanszírozáshoz való hozzáférésük korlátozása, vagy feketelistára helyezésük révén.
- (90) Az illetékes hatóságoknak a bejelentő személyek számára biztosítaniuk kell az ahhoz szükséges támogatást, hogy ténylegesen igénybe tudják venni az őket megillető védelmet. Így például többek között igazolást vagy más olyan dokumentumot kell rendelkezésükre bocsátaniuk, amely szükséges ahhoz, hogy a többi hatóság vagy a bíróságok számára megerősítsék, hogy külső bejelentésre került sor. Egyes nemzeti szabályrendszerek keretében és bizonyos esetekben a bejelentő személyek valamilyen formában tanúsítást kaphatnak arról, hogy teljesítik az alkalmazandó szabályokban foglalt feltételeket. E lehetőségek ellenére is biztosítani kell számukra az olyan bírósági felülvizsgálathoz történő hatékony hozzáférést, ahol a bíróság az ügy valamennyi egyedi körülménye alapján hozza meg a döntést arra vonatkozóan, hogy az adott személyek teljesítik-e az alkalmazandó szabályokban foglalt feltételeket.
- (91) A magánszemélyek jogi és szerződéses kötelezettségeire – például szerződések lojalitási záradékaira vagy bizalmas adatkezelési vagy titoktartási megállapodásokra – hivatkozva nem akadályozható meg a bejelentés, nem tagadható meg a védelem, és nem büntethető a bejelentő személyek a jogsértésre vonatkozó információk bejelentése vagy a nyilvánosságra hozatal miatt, amennyiben az említett záradékok és megállapodások hatálya alá tartozó információk közlése szükséges a jogsértés feltárásához. Az említett feltételek teljesülése esetén a bejelentő személyeket semmilyen felelősség – sem polgári jogi, sem büntetőjogi, sem közigazgatási jogi, sem pedig munkajogi tekintetben – nem terhelheti. Az információk ezen irányelv szerinti bejelentése vagy nyilvánosságra hozatala tekintetében való felelősség alól helyénvaló mentességet biztosítani, ha a bejelentő személynek alapos oka volt feltételezni azt, hogy egy, az ezen irányelv szerinti jogsértés feltárásához szükség volt az adott információ bejelentésére vagy nyilvánosságra hozatalára. Ez a mentesség nem terjeszthető ki az olyan felesleges információkra, amelyeket a személy ilyen alapos okok nélkül fedett fel.
- (92) Amennyiben a bejelentő személyek jogszerűen szerezték meg a jogsértésre vonatkozó bejelentett információkat, vagy az ezen információkat tartalmazó dokumentumokat, illetve jogszerű hozzáféréssel rendelkeztek ezekhez az információkhoz vagy dokumentumokhoz, mentesülniük kell a felelősség alól. E szabályt kell alkalmazni mind abban az esetben, ha a bejelentő személyek felfedik az olyan dokumentumok tartalmát, amelyekhez jogszerű hozzáféréssel rendelkeznek, mind pedig abban az esetben, ha másolatokat készítenek ezekről a dokumentumokról, vagy kiviszik azokat annak a szervezetnek az épületéből, amely őket foglalkoztatja, és e módon megsértik azokat a szerződéses vagy más rendelkezéseket, amelyek értelmében a vonatkozó dokumentumok a szervezet tulajdonát képezik. A bejelentő személyeknek mentesülniük kell a felelősség alól azokban az esetekben is, amelyekben a vonatkozó információk vagy dokumentumok megszerzése vagy az azokhoz való hozzáférés problémákat vet fel a polgári jogi, közigazgatási jogi vagy munkajogi felelősség tekintetében. Példa lehet erre az, amikor a bejelentő személyek az információt egy munkatárs e-mailjeihez való hozzáférés, vagy olyan fájlokhoz való hozzáférés útján szerezték, amelyeket rendes körülmények között a munkájuk során nem használnak, vagy ha a szervezet olyan helyiségeiről készítettek fényképeket vagy olyan helyiségekbe léptek be, amelyekhez rendszert nincsen hozzáférésük. Amennyiben a bejelentő személyek az adott információkat vagy dokumentumokat úgy szerezték meg, illetve úgy fértek azokhoz hozzá, hogy eközben bűncselekményt követtek el, például illetéktelen fizikai behatolás vagy feltörés (hekkelés) útján, a büntetőjogi felelősség tekintetében továbbra is az alkalmazandó nemzeti jognak kell irányadónak lennie, az ezen irányelv 21. cikkének (7) bekezdése alapján biztosított védelem sérelme nélkül. Hasonlóképpen, továbbra is az alkalmazandó uniós vagy nemzeti jognak kell irányadónak lennie a bejelentő személyek minden olyan egyéb lehetséges felelőssége tekintetében, amely olyan cselekményekből vagy mulasztásokból fakad, amelyek nem kötődnek a bejelentéshez, vagy amelyek nem szükségesek az ezen irányelv szerinti jogsértés feltárásához. Ezekben az esetekben a nemzeti bíróságoknak kell megvizsgálniuk a bejelentő személyek felelősségét, mégpedig az összes releváns ténybeli információ fényében, figyelemmel az eset egyedi körülményeire, ideértve azt is, hogy a cselekmény vagy mulasztás mennyiben volt szükséges és arányos a bejelentés vagy a nyilvánosságra hozatal tekintetében.
- (93) A megtorlást nagy valószínűséggel úgy alkalmazzák, hogy nem a bejelentést, hanem más okokat jelölnek meg annak indokaként, ezáltal a bejelentő személyek számára nagyon nehéz lehet a bejelentés és a megtorlás közötti összefüggés bizonyítása, miközben a megtorlás elkövetőinek több hatalmuk és erőforrásuk lehet a meghozott

intézkedés dokumentálására és indokolására. Ezért ha a bejelentő személy megfelelően valószínűsíti, hogy a jogsértést ezen irányelv alapján jelentette be vagy hozta nyilvánosságra, és hátrányt szenvedett el, a bizonyítási tehernek a hátrányos intézkedést meghozó személyre kell szállnia, akinek bizonyítania kell, hogy az intézkedés semmilyen módon nem állt összefüggésben a bejelentéssel vagy a nyilvánosságra hozatallal.

- (94) A megtorlás jogszabályban foglalt kifejezett tilalma mellett alapvető fontosságú, hogy a megtorlást elszenvedő bejelentő személy jogorvoslatához jusson és kártérítésben részesüljön. Valamennyi esetben az elszenvedett megtorlás típusától függően kell meghatározni a megfelelő jogorvoslatot, és az ilyen esetekben okozott kárért a nemzeti joggal összhangban teljeskörű kártérítést kell nyújtani. A megfelelő jogorvoslat lehet a munkaviszony helyreállítására irányuló kereset (például felmondás, áthelyezés vagy lefokozás esetén, illetve képzés vagy előléptetés megtagadása esetén), vagy a visszavont engedély vagy a felmondott szerződés helyreállítására irányuló kereset; a kártérítés a tényleges és jövőbeli anyagi veszteségekért (például elmaradt múltbeli bérekért, illetve jövőbeli jövedelemkiesésért, illetve a szakmaváltáshoz kapcsolódó költségeikért); valamint a kártérítés egyéb gazdasági károkért (például a jogi költségeikért és az orvosi kezelés költségeikért), vagy pedig nem vagyoni károkért (például a fájdalomért és szenvedésért).
- (95) A jogorvoslati lehetőségek jogrendszerenként eltérhetnek, de azoknak tényleges és hatékony, az elszenvedett hátránnyal arányos mértékű és visszatartó erejű kártérítést vagy jóvátételt kell biztosítaniuk. Ezzel összefüggésben lényegesek a szociális jogok európai pillérében foglalt alapelvek, különösen a 7. alapelv, amelynek értelmében „Elbocsátás esetén a munkavállalókat előzetesen tájékoztatni kell az elbocsátás indokairól, és észszerű felmondási időt kell biztosítani számukra. A munkavállalóknak joguk van hatékony és pártatlan vitarendezést igénybe venni, valamint indokolatlan elbocsátás esetén jogorvoslatban részesülni, ideértve a megfelelő kártérítést is”. Nemzeti szinten úgy kell meghatározni a jogorvoslatokat, hogy azok ne tántorítsák el a bejelentéstől a jövőbeli, visszaélést potenciálisan bejelentő személyeket. Például felmondás esetén a munkaviszony helyreállítása helyett a kártérítés előírása különösen a nagyobb szervezeteknél alakíthat ki rendszerszerű gyakorlatot, ami ezáltal visszatartó hatással van a jövőbeli, visszaélést bejelentő személyekre.
- (96) Különösen fontos, hogy a bejelentő személyek rendelkezésére álljanak ideiglenes jogorvoslati intézkedések az esetlegesen elhúzódoó bírósági eljárások lezárásáig. Mindenekelőtt olyan ideiglenes intézkedéseknek is a bejelentő személyek rendelkezésére kell állniuk, amelyekről a nemzeti jog rendelkezik a megtorlással való fenyegetések és arra tett kísérletek, valamint a folyamatos cselekményekkel megvalósuló megtorlás, például a zaklatás megszüntetése céljából, vagy pedig a megtorlás olyan különböző formáinak – például a felmondásnak – a megelőzése céljából, amelyek esetében hosszabb időszak elteltével a folyamat csak nehezen visszafordítható, illetve amely anyagilag is tönkretelheti a visszaélést bejelentő személyt, és az ilyen végkifejlet komolyan eltántoríthatja a visszaélést potenciálisan bejelentő személyeket a bejelentéstől.
- (97) Ugyancsak komoly elrettentő hatással lehet a visszaélést bejelentő személyekre nézve a velük szemben a munkavégzéssel összefüggő környezetben kívül való fellépés is, például a rágalmazás miatt, a szerzői jog, az üzleti titok, a titoktartási kötelezettség megsértése vagy a személyes adatok védelmének megsértése miatt indított eljárások is. A bejelentő személyek számára lehetővé kell tenni, hogy ezekben az eljárásokban védelem céljából arra hivatkozassanak, hogy a jogsértéseket ezen irányelvnek megfelelően jelentették be vagy információt ezen irányelvnek megfelelően hoztak nyilvánosságra, feltéve, hogy a bejelentett vagy nyilvánosságra hozott információ szükséges volt a jogsértés feltárásához. Az ilyen esetekben az eljárást indító személyre kell hárulnia a bizonyítási tehernek arra vonatkozóan, hogy a bejelentő személy nem teljesíti az ezen irányelvben megállapított feltételeket.
- (98) Az (EU) 2016/943 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴⁶⁾ szabályokat állapít meg annak biztosítása érdekében, hogy az üzleti titkok jogosulatlan megszerzése, hasznosítása, illetve felfedése esetére megfelelő és egységes szintű polgári jogi jogorvoslati eszközök álljanak rendelkezésre. Az említett irányelv ugyanakkor arról is rendelkezik, hogy az üzleti titkok megszerzése, hasznosítása vagy felfedése jogszerűnek minősül, amennyiben azt az uniós jog megengedi. Helyénvaló, hogy azok a személyek, akik munkavégzéssel összefüggésben tudomásukra jutott üzleti titkokat fednek fel, csak abban az esetben részesülhessenek az ezen irányelvvel biztosított védelemben – a polgári jogi felelősség megállapítása alóli mentesülést is beleértve –, ha teljesítik az ezen irányelvben megállapított feltételeket, többek között azt, hogy a felfedés szükséges volt az ezen irányelv tárgyi hatálya alá tartozó jogsértés feltárásához. Az említett feltételek teljesülése esetén az üzleti titkok felfedését az (EU) 2016/943 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése értelmében az uniós jog által „megengedettnek” kell tekinteni. Emellett úgy kell tekinteni, hogy a két irányelv kiegészíti egymást, továbbá célszerű, hogy az (EU) 2016/943 irányelv szerinti, a polgári jogi jogorvoslatra lehetőséget adó intézkedések, eljárások és jogorvoslatok, valamint a mentességek továbbra is alkalmazandók legyenek az üzleti titkok minden olyan felfedésére, amely nem tartozik ezen irányelv hatálya alá. A jogsértésekre vonatkozó, üzleti titkokat tartalmazó információkat fogadó illetékes hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az üzleti titkokat a bejelentések megfelelő nyomon követéséhez szükséges mértékű meghaladó célokból ne használják fel, illetve fedjék fel.

⁽⁴⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/943 irányelve (2016. június 8.) a nem nyilvános know-how és üzleti információk (üzleti titkok) jogosulatlan megszerzésével, hasznosításával és felfedésével szembeni védelemről (HL L 157., 2016.6.15., 1. o.).

- (99) A bejelentő személyek számára a velük szemben alkalmazott megtorló intézkedések vitatásával kapcsolatos bírósági eljárás során jelentős költséget jelenthetnek a felmerülő jogi költségek. Noha ezeket a költségeket az eljárás végén visszatéríthetik nekik, előfordulhat, hogy nem tudják azokat megfizetni, ha az eljárás kezdetén kiróják azokat, különösen, ha munkanélküliek vagy feketelistán szerepelnek. A büntetőeljárás során nyújtott segítség – különösen ha a bejelentő személyek teljesítik az (EU) 2016/1919 európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁽⁴⁷⁾ foglalt feltételeket –, valamint általánosabban a súlyos pénzügyi gondokkal küzdők számára nyújtott támogatás bizonyos esetekben kulcsfontosságú lehet a védelemhez való jogaik hatékony érvényesítéséhez.
- (100) Az érintett személy jogait védelemnek kell megilletnie a jó hírnév megsértése, valamint más negatív következmények elkerülése érdekében. Az érintett személy védelemhez és jogorvoslatához való jogának továbbá a Charta 47. és 48. cikkében foglaltaknak megfelelően a bejelentést követő eljárás valamennyi szakaszában teljeskörűen érvényesülnie kell. A tagállamoknak védeniük kell az érintett személy személyazonosságának bizalmas jellegét és biztosítaniuk kell a védelemhez való jogait, beleértve az iratbetekintéshez való jogot, a meghallgatáshoz való jogot, valamint azt a jogot, hogy a nemzeti jogban meghatározott alkalmazandó eljárások – a vizsgálatok vagy azt követő bírósági eljárások – során hozott rá vonatkozó döntésekkel szemben az érintett személy hatékony jogorvoslattal élhessen.
- (101) Minden olyan személynek, akit pontatlan vagy megtévesztő információ bejelentése vagy nyilvánosságra hozatala folytán közvetlenül vagy közvetve sérelem ér, az általános nemzeti jog szabályainak megfelelően továbbra is védelemben kell részesülnie és meg kell illetniük őt az elérhető jogorvoslatoknak. Amennyiben az ilyen pontatlan vagy megtévesztő információ bejelentése vagy nyilvánosságra hozatala szándékos és tudatos volt, az érintett személyeknek a nemzeti jognak megfelelően jogosultnak kell lenniük kártérítésre.
- (102) A visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozó szabályok hatékonyságának biztosítása érdekében büntetőjogi, polgári jogi vagy közigazgatási jogi szankciókra van szükség. A bejelentő személyekkel szemben megtorló vagy más hátrányos intézkedést alkalmazó személyek elleni szankciók elrettenthetnek az ilyen intézkedésektől. A további rosszindulatú bejelentésektől való elrettentés és a rendszer hitelességének megőrzése érdekében szankciókra van szükség továbbá azokkal a személyekkel szemben, akik bizonyítottan tudatosan hamis, jogsértésre vonatkozó információt jelentenek be vagy hoznak nyilvánosságra. Az ilyen szankciók arányosságával biztosítani kell, hogy a visszaélést potenciálisan bejelentő személyekre nézve ne legyen visszatartó hatásuk.
- (103) A hatóságok által hozott, az ezen irányelv által biztosított jogokat hátrányosan érintő határozatok – különösen az olyan határozatok, amelyek által az illetékes hatóságok egy bejelentett jogsértéssel kapcsolatos eljárást megszüntetnek azon az alapon, hogy a jogsértés egyértelműen jelentéktelen vagy azon az alapon, hogy a bejelentés ismétlődő jellegű, vagy amelyekben az illetékes hatóságok úgy döntenek, hogy nem részesítik elsőbbségben az adott bejelentést – ellen a Charta 47. cikkével összhangban bírósági felülvizsgálatnak van helye.
- (104) Ez az irányelv minimumszabályokat vezet be, és a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a bejelentő személy számára kedvezőbb rendelkezéseket vezessenek be vagy tartsanak fenn, feltéve, hogy ezek a rendelkezések nem akadályozzák az érintett személyek védelmét szolgáló intézkedéseket. Ezen irányelv átültetése semmilyen körülmények között nem képezhet alapot a bejelentő személyek számára a nemzeti jogban az ezen irányelv hatálya alá tartozó területeken már biztosított védelem szintjének csökkentésére.
- (105) Az EUMSZ 26. cikkének (2) bekezdésével összhangban a belső piac egy olyan, belső határok nélküli térség, amelyben biztosított az áruk és a szolgáltatások szabad mozgása. A belső piacnak jobb minőségű és biztonságosabb áruk és szolgáltatások formájában hozzáadott értéket kell nyújtania az uniós polgárok számára, biztosítva egyúttal a közegészség és a környezet magas szintű védelmét, valamint a személyes adatok szabad áramlását. Ennélfogva az EUMSZ 114. cikke a megfelelő jogalap a belső piac létrehozásához és működéséhez szükséges intézkedések elfogadására. Az EUMSZ 114. cikke mellett ennek az irányelvnek további külön jogalapokkal kell bírnia, hogy azokra a területekre is kiterjedjen, amelyek az uniós intézkedések elfogadása céljából az EUMSZ 16. cikkén, 43. cikkének (2) bekezdésén, 50. cikkén, 53. cikkének (1) bekezdésén, 91. cikkén, 100. cikkén, 168. cikkének (4) bekezdésén, 169. cikkén, 192. cikkének (1) bekezdésén és 325. cikkének (4) bekezdésén, valamint az Euratom-Szerződés 31. cikkén alapulnak.
- (106) Ezen irányelv tárgyi hatálya azoknak a területeknek a meghatározásán alapul, ahol a jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a visszaélést bejelentő személyek védelmének bevezetése indokoltnak és szükségesnek tűnik. E tárgyi hatály további területekre vagy uniós jogi aktusokra is kiterjeszthető, amennyiben ez a jövőben esetleg felmerülő bizonyítékok fényében e jogi aktusok érvényesítésének megerősítése érdekében vagy az ezen irányelv működésének módjáról szóló értékelés alapján szükségesnek bizonyul.
- (107) Az ezen irányelv hatálya alá tartozó szakpolitikai területek szempontjából releváns jövőbeli jogalkotási aktusok elfogadásakor azokban adott esetben rendelkezni kell arról, hogy ez az irányelv alkalmazandó. Szükség esetén ezen irányelv tárgyi hatályát ki kell igazítani és a mellékletet megfelelően módosítani kell.

⁽⁴⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1919 irányelve (2016. október 26.) a büntetőeljárások során a gyanúsítottak és a vádlottak, valamint az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban a keresett személyek költségmentességéről (HL L 297., 2016.11.4., 1. o.).

- (108) mivel ezen irányelv célját – nevezetesen a visszaélést bejelentő személyek hatékony védelmén keresztül a jogérvényesítés megerősítését bizonyos olyan szakpolitikai területeken és jogi aktusokat illetően, ahol az uniós jog megsértése súlyos sérelmet okozhat a közérdekben – a tagállamok egyedül vagy összehangolás hiányában nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozó közös minimumszabályok megállapítása útján e cél jobban megvalósítható, és mivel kizárólag uniós fellépés útján biztosítható a koherencia, illetve hangolhatók össze a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozó meglévő uniós szabályok, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (109) Ez az irányelv tiszteletben tartja a különösen a Chartában – különösen annak 11. cikkében – elismert alapvető jogokat és alapelveket. Ennek megfelelően ezen irányelvet az említett jogokkal és alapelvekkel összhangban kell végrehajtani, biztosítva többek között a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát, a személyes adatok védelméhez való jogot, a vállalkozás szabadságát, a magas szintű fogyasztóvédelemhez való jogot, az emberi egészség magas szintű védelméhez való jogot, a magas szintű környezetvédelemhez való jogot, a megfelelő ügyintézéshez való jogot, a hatékony jogorvoslathoz való jogot és a védelemhez való jogot.
- (110) Az európai adatvédelmi biztossal a 45/2001/EK rendelet 28. cikkének (2) bekezdésével összhangban konzultációra került sor,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

HATÁLY, FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK ÉS A VÉDELEMRE VONATKOZÓ FELTÉTELEK

1. cikk

Cél

Ezen irányelv célja, hogy meghatározott területeken javítsa az uniós jog és szakpolitikák érvényesítését olyan közös minimumszabályok megállapítása révén, amelyek az uniós jog megsértését bejelentő személyek magas szintű védelméről rendelkeznek.

2. cikk

Tárgyi hatály

(1) Ez az irányelv közös minimumszabályokat állapít meg az uniós jog alábbi megsértését bejelentő személyek védelme érdekében:

a) a mellékletben felsorolt uniós jogi aktusok hatálya alá tartozó jogsértések a következő területeken:

- i. közbeszerzés;
- ii. pénzügyi szolgáltatások, termékek és piacok, valamint a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése;
- iii. termékbiztonság és termékmegfelelőség;
- iv. közlekedésbiztonság;
- v. környezetvédelem;
- vi. sugárvédelem és nukleáris biztonság;
- vii. élelmiszer- és takarmánybiztonság, valamint állategészségügy és állatjólét;
- viii. közegészségügy;
- ix. fogyasztóvédelem;
- x. a magánélet és a személyes adatok védelme, valamint a hálózati és információs rendszerek biztonsága;

- b) az EUMSZ 325. cikkében említett, az Unió pénzügyi érdekeit érintő és a vonatkozó uniós intézkedésekben részletesebben meghatározott jogsértések;
- c) az EUMSZ 26. cikkének (2) bekezdésében említett belső piaccal kapcsolatos jogsértések – többek között a versenyre és az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok megsértése –, továbbá a belső piaccal kapcsolatos olyan jogsértések, amelyek olyan cselekményekhez kapcsolódnak, amelyek sértik a társasági adóra vonatkozó szabályokat, vagy olyan konstrukciókhoz, amelyek célja a társasági adóra vonatkozó, alkalmazandó jogszabályok tárgyát vagy célját meghiúsító adóelőny szerzése.

(2) Ez az irányelv nem érinti a tagállamok azon hatáskörét, hogy a nemzeti jog szerinti védelmet az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó területekre és jogi aktusokra is kiterjesszék.

3. cikk

Kapcsolat egyéb uniós jogi aktusokkal és nemzeti rendelkezésekkel

(1) Amennyiben a melléklet II. részében felsorolt, ágazatspecifikus uniós jogi aktusok különös szabályokat állapítanak meg a jogsértések bejelentésére vonatkozóan, úgy az említett szabályokat kell alkalmazni. Ezen irányelv rendelkezései annyiban alkalmazandók, amennyiben az adott kérdést nem szabályozzák kötelező jelleggel az említett ágazatspecifikus uniós jogi aktusok.

(2) Ez az irányelv nem érinti a tagállamoknak a nemzetbiztonság garantálásával kapcsolatos feladatát, sem pedig az alapvető biztonsági érdekek védelmére vonatkozó hatáskörüket. Különösen nem alkalmazandó a védelmi vagy biztonsági vonatkozásokra kiterjedő közbeszerzési szabályok megsértésével kapcsolatos bejelentésekre, kivéve, ha azok a releváns uniós jogi aktusok hatálya alá tartoznak.

(3) Ez az irányelv nem érinti az alábbiak valamelyikére vonatkozó uniós vagy nemzeti jog alkalmazását:

- a) a minősített adatok védelme;
- b) az ügyvédi és orvosi titoktartási kötelezettség;
- c) a bírói ítékezéssel kapcsolatos titoktartás;
- d) a büntetőeljárás szabályok.

(4) Ez az irányelv nem érinti azokat a nemzeti szabályokat, amelyek azon munkavállalói jogok munkavállalók általi gyakorlására vonatkoznak, hogy konzultáljanak a képviselőikkel vagy a szakszervezetekkel, illetve amelyek az ilyen konzultációk következményeként alkalmazott indokolatlan hátrányos intézkedéssel szembeni védelemre vonatkoznak, továbbá amelyek a szociális partnerek autonómiájára és kollektív szerződések kötésére való jogára vonatkoznak. Ez nem érinti az ezen irányelvvel biztosított védelem szintjét.

4. cikk

Személyi hatály

(1) Ezt az irányelvet minden olyan, a magánszektorban vagy a közszférában dolgozó bejelentő személyre alkalmazni kell, akinek munkavégzéssel összefüggésben jutott tudomására a jogsértésre vonatkozó információ; ideértve legalább a következő személyeket:

- a) az EUMSZ 45. cikkének (1) bekezdése értelmében vett munkavállaló jogállású személyek, a köztisztviselőket is beleértve;
- b) az EUMSZ 49. cikke értelmében vett önálló vállalkozó jogállású személyek;
- c) valamely vállalkozásban tulajdonosi részesedéssel rendelkezők, valamint a vállalkozás ügyviteli, ügyvezető, illetve felügyelő testületéhez tartozó személyek, ideértve a nem ügyvezető tagokat, továbbá az önkénteseket és a fizetett, illetve nem fizetett gyakornokokat is;
- d) a vállalkozók, alvállalkozók és beszállítók felügyelete és irányítása alatt dolgozó személyek.

(2) Ez az irányelv abban az esetben is alkalmazandó a bejelentő személyekre, ha egy olyan munkaviszony során szerzett, jogsértésre vonatkozó információt jelentenek be vagy hoznak nyilvánosságra, amely munkaviszony azóta már megszűnt.

(3) Ezt az irányelvet azokra a bejelentő személyekre is alkalmazni kell, akiknek munkaviszonya még nem kezdődött meg, ha a jogsértésre vonatkozó információt a felvételi eljárás vagy más, szerződés kötést megelőző tárgyalás során szereztek meg.

(4) A VI. fejezetben foglalt, a bejelentő személyek védelmét szolgáló intézkedések adott esetben alkalmazandók továbbá:

- a) a segítőkre;
- b) a bejelentő személyekkel kapcsolatban álló olyan harmadik személyekre – például a bejelentő személy munkatársaira vagy családtagjaira –, akiket munkavégzéssel összefüggésben megtorlás fenyegethet; valamint
- c) olyan jogalanyokra, amelyek a bejelentő személyek tulajdonában állnak, illetve amelyeknek a bejelentő személyek dolgoznak, vagy amelyekkel munkavégzéssel összefüggésben egyéb módon kapcsolatban állnak.

5. cikk

Fogalom meghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „jogsértés”: olyan cselekmény vagy mulasztás, amely:
  - i. jogellenes és a 2. cikkben említett tárgyi hatály alá tartozó uniós jogi aktusokkal és területekkel kapcsolatos; vagy
  - ii. meghiúsítja a 2. cikkben említett tárgyi hatály alá tartozó uniós jogi aktusokban foglalt, illetve az ezen uniós területeken alkalmazandó szabályok jogi szabályozás által elérni kívánt céljait vagy hatásait;
2. „jogsértésre vonatkozó információ”: információ az olyan tényleges vagy potenciális jogsértésekről – az ilyen jogsértésekkel kapcsolatos megalapozott gyanút is ideértve –, amelyek bekövetkeztek vagy nagy valószínűséggel bekövetkeznek azon szervezetnél, ahol a bejelentő személy dolgozik, dolgozott, vagy valamely más szervezetnél, amellyel a bejelentő személy a munkája során kapcsolatba lépett, valamint az ilyen jogsértések leplezésére tett kísérletekről;
3. „bejelentés”, „bejelent”, vagy „bejelentést tesz”: jogsértésre vonatkozó információ szóbeli vagy írásbeli közlése;
4. „belső bejelentés”: jogsértésre vonatkozó információnak valamely magánszektorban vagy közzférában működő joganlyon belül történő szóbeli vagy írásbeli közlése;
5. „külső bejelentés”: jogsértésre vonatkozó információ szóbeli vagy írásbeli közlése az illetékes hatóságokkal;
6. „nyilvánosságra hozatal” vagy „nyilvánosságra hoz”: jogsértésre vonatkozó információ nyilvánosan hozzáférhetővé tétele;
7. „bejelentő személy”: olyan természetes személy, aki munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységével összefüggésben szerzett, jogsértésre vonatkozó információt bejelent vagy nyilvánosságra hoz;
8. „segítő”: olyan természetes személy, aki munkavégzéssel összefüggésben segítséget nyújt a bejelentő személynek a bejelentési folyamat során, és akinek segítségnyújtása bizalmas kell, hogy legyen;
9. „munkavégzéssel összefüggésben”: olyan közzférabeli vagy magánszektorbeli jelenlegi vagy múltbeli munkavégzési tevékenységgel összefüggésben, amelynek során – az említett tevékenységek jellegétől függetlenül – személyek jogsértésre vonatkozó információt szerezhetnek, és amelynek keretében ezen információ bejelentése esetén e személyeket megtorlás érheti;
10. „érintett személy”: olyan természetes vagy jogi személy, akinek vagy amelynek a bejelentés vagy a nyilvánosságra hozatal keretében a jogsértést tulajdonítják, vagy akit vagy amit az említett személlyel kapcsolatba hoznak;
11. „megtorlás”: minden olyan közvetlen vagy közvetett cselekmény vagy mulasztás, amely belső vagy külső bejelentés, illetve nyilvánosságra hozatal következményeként a munkavégzéssel összefüggésben történik, és amely indokolatlan hátrányt okoz vagy okozhat a bejelentő személynek;

12. „nyomon követés”: a bejelentés címzettje vagy bármely illetékes hatóság által annak érdekében tett intézkedés, hogy értékeljék a bejelentés állításainak helytállóságát, és adott esetben orvosolják a bejelentett jogsértést, többek között olyan intézkedések révén, mint a belső vizsgálat, vizsgálat, vádeljárás, a pénzeszközök visszafizetetésére irányuló intézkedések, vagy az eljárás megszüntetése;
13. „visszajelzés”: a bejelentő személyek tájékoztatása a nyomon követésként hozott tervezett vagy megtett intézkedésről és e nyomon követés indokairól;
14. „illetékes hatóság”: bármely olyan nemzeti hatóság, amelyet a III. fejezetnek megfelelően kijelöltek a bejelentések fogadására és arra, hogy visszajelzést adjon a bejelentő személyeknek, és/vagy amelyet kijelöltek az ezen irányelv szerinti feladatok elvégzésére, különösen a nyomon követés tekintetében.

6. cikk

A bejelentő személyek védelmére vonatkozó feltételek

- (1) A bejelentő személyek az ezen irányelv szerint védelemre jogosultak, feltéve, hogy:
  - a) alapos okuk volt feltételezni, hogy a jogsértésre vonatkozó, bejelentett információ a bejelentés időpontjában valós volt, és hogy az információ ezen irányelv hatálya alá tartozik; és
  - b) a 7. cikknek megfelelően belső bejelentést vagy a 10. cikknek megfelelően külső bejelentést tettek, illetve a 15. cikknek megfelelően információt hoztak nyilvánosságra.
- (2) A névtelen bejelentés lehetővé tételére vonatkozóan az uniós jog alapján fennálló jelenlegi kötelezettségek sérelme nélkül, ez az irányelv nem érinti a tagállamok azon hatáskörét, amely szerint eldönthetik, hogy a magánszektorban vagy a közszférában működő jogalanyok, valamint az illetékes hatóságok kötelesek-e elfogadni a jogsértések névtelen bejelentését és kötelesek-e nyomon követni azokat.
- (3) Mindazonáltal a VI. fejezetben meghatározott védelemre jogosultak azok a személyek, akik névtelenül jelentettek be vagy hoztak nyilvánosságra jogsértésre vonatkozó információt, de későbbi azonosításukat követően megtorlás áldozatává válnak, feltéve, hogy megfelelnek az (1) bekezdésben foglalt feltételeknek.
- (4) Azok a személyek, akik az ezen irányelv hatálya alá tartozó jogsértésekről az illetékes uniós intézményeknél, szerveknél, hivataloknál vagy ügynökségeknél tesznek bejelentést, ugyanolyan feltételek mellett jogosultak az ezen irányelv szerinti védelemre, mint a külső bejelentést tevő személyek.

II. FEJEZET

BELSŐ BEJELENTÉS ÉS NYOMON KÖVETÉS

7. cikk

Belső bejelentési csatornákon keresztüli bejelentés

- (1) Általános elvként, valamint a 10. és 15. cikk sérelme nélkül a jogsértésekre vonatkozó információk az e fejezetben meghatározott belső bejelentési csatornák és eljárások útján is bejelenthetők.
- (2) A tagállamoknak ösztönözniük kell a külső bejelentési csatornákon keresztüli bejelentést megelőzően a belső bejelentési csatornákon keresztüli bejelentést, amennyiben a jogsértés belső úton eredményesen kezelhető, és amennyiben a bejelentő személy úgy ítéli meg, hogy nem áll fenn a megtorlás kockázata.
- (3) A belső bejelentési csatornák (2) bekezdésben említett igénybevételét illetően megfelelő tájékoztatást kell nyújtani a 9. cikk (1) bekezdésének g) pontja értelmében a magánszektorban és a közszférában működő jogalanyok, valamint a 12. cikk (4) bekezdésének a) pontja és a 13. cikk értelmében az illetékes hatóságok által nyújtott tájékoztatás keretében.

8. cikk

A belső bejelentési csatornák létrehozására irányuló kötelezettség

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a magánszektorban és a közszférában működő jogalanyok – amennyiben ezt a nemzeti jog előírja, a szociális partnerekkel való konzultációt követően és velük egyetértésben – bejelentési csatornákat és eljárásokat hozzanak létre a belső bejelentésre és a nyomon követésre.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében említett csatornáknak és eljárásoknak lehetővé kell tenniük a szervezet munkavállalói számára a jogsértésre vonatkozó információ bejelentését. Ezen túlmenően lehetővé tehetik a 4. cikk (1) bekezdésének b), c) és d) pontjában és a 4. cikk (2) bekezdésében említett más olyan személyek számára is a jogsértéssel kapcsolatos információ bejelentését, akik munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységeikkel összefüggésben a jogalannyal kapcsolatban állnak.

(3) Az (1) bekezdést alkalmazni kell a magánszektorban működő, legalább 50 munkavállalót foglalkoztató jogalanyokra.

(4) A (3) bekezdésben megállapított küszöbérték nem alkalmazandó a melléklet I.B. és II. részében említett uniós jogi aktusok hatálya alá tartozó jogalanyokra.

(5) A bejelentési csatornákat egy belsőleg erre a célra kijelölt személy vagy szervezeti egység működtetheti, vagy pedig egy külső harmadik fél biztosíthatja. A 9. cikk (1) bekezdésében említett biztosítékokat és követelményeket a magánszektorban működő jogalany megbízásából számára bejelentési csatornát működtető harmadik felekre is alkalmazni kell.

(6) A legalább 50, de legfeljebb 249 munkavállalót foglalkoztató, magánszektorban működő jogalanyok a bejelentések fogadása és az elvégzendő kivizsgálások tekintetében megoszthatják erőforrásaikat. Mindez nem érinti az említett jogalanyokra ezen irányelv alapján háruló, titoktartásra, visszajelzés adására, valamint a bejelentett jogsértés orvosolására vonatkozó kötelezettségeket.

(7) A jogalanyok tevékenységeit és a különösen a környezetre és a közegészségügyre jelentett kapcsolódó kockázat szintjét figyelembe vevő megfelelő kockázatértékelést követően a tagállamok előírhatják a magánszektorban működő, 50-nél kevesebb munkavállalót foglalkoztató jogalanyok számára, hogy a II. fejezettel összhangban belső bejelentési csatornákat és eljárásokat hozzanak létre.

(8) A tagállamok a (7) bekezdés alapján hozott, a magánszektorban működő jogalanyok számára belső bejelentési csatornák létrehozását előíró valamennyi döntésről értesítik a Bizottságot. Az értesítés tartalmazza a döntés alapjául szolgáló indokokat és a (7) bekezdésben említett kockázatértékelésben alkalmazott kritériumokat. A Bizottság tájékoztatja az említett döntésről a többi tagállamot.

(9) Az (1) bekezdést alkalmazni kell a közszektoiban működő valamennyi jogalanyra, ideértve az ilyen jogalanyok tulajdonában vagy irányítása alatt álló valamennyi szervezetet.

A tagállamok az (1) bekezdésben említett kötelezettség alól mentesíthetik a 10 000 főnél kevesebb lakosú önkormányzatokat vagy 50-nél kevesebb munkavállalót foglalkoztató önkormányzati szervezetet, illetve más, 50-nél kevesebb munkavállalót foglalkoztató, az e bekezdés első albekezdésében említett szervezeteket.

A tagállamok előírhatják, hogy több önkormányzat megosztva használhat bizonyos belső bejelentési csatornákat, vagy hogy azokat a nemzeti joggal összhangban közös önkormányzati hatóságok működtethetik, feltéve, hogy a megosztott belső bejelentési csatornák elkülönülnek és függetlenek a releváns külső bejelentési csatornáktól.

9. cikk

A belső bejelentésre és a nyomon követésre vonatkozó eljárások

(1) A 8. cikkben említett, a belső bejelentésre és a nyomon követésre vonatkozó eljárásoknak a következőket kell magukban foglalniuk:

- a) a bejelentéseket fogadó csatornák, amelyek megtervezése, kialakítása és működtetése olyan biztonságos módon történik, hogy az biztosítsa a bejelentő személy, valamint a bejelentésben említett bármely harmadik fél személyazonosságának bizalmas kezelését, és megakadályozza a jogosultsággal nem rendelkező munkatársak hozzáférését;
- b) visszaigazolás a bejelentő személy számára a bejelentés kézhezvételétől számított hét napon belül;
- c) a bejelentések nyomon követésére illetékes pártatlan személy vagy szervezeti egység kijelölése, aki vagy amely a bejelentéseket fogadó személy vagy szervezeti egység is lehet, és aki vagy amely kapcsolatot fog tartani a bejelentő személlyel, illetve szükség esetén további információkat kér tőle és visszajelzést ad a részére;
- d) a c) pontban említett, kijelölt személy vagy szerv általi gondos nyomon követés;
- e) a névtelen bejelentések gondos nyomon követése, ha ezt a nemzeti jog előírja;

- f) az az észszerű időtartam, amelyen belül visszajelzést kell adni, legkésőbb a bejelentés visszaigazolásától számított három hónapon belül, vagy – ha nem küldtek visszaigazolást a bejelentő személynek – a bejelentés megtételét követő hétnapos időtartam leteltétől számított három hónapon belül;
- g) világos és könnyen hozzáférhető információ nyújtása arról, hogy milyen eljárások útján lehet a 10. cikk szerinti külső bejelentést tenni az illetékes hatóságoknak, valamint adott esetben az uniós intézményeknek, szervezeteknek, hivataloknak vagy ügynökségeknek.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában előírt csatornáknak a bejelentést írásban vagy szóban, vagy mindkét módon lehetővé kell tenniük. A szóbeli bejelentést lehetővé kell tenni telefonon vagy más hangüzenetküldő rendszerek útján, valamint a bejelentő személy kérésére észszerű időn belüli személyes találkozó keretében is.

III. FEJEZET

KÜLSŐ BEJELENTÉS ÉS NYOMON KÖVETÉS

10. cikk

Külső bejelentési csatornákon keresztüli bejelentés

A 15. cikk (1) bekezdése b) pontjának sérelme nélkül a bejelentő személyek vagy a belső bejelentési csatornák igénybevételével tett bejelentést követően, a 11. és 12. cikkben említett csatornák és eljárások igénybevételével vagy közvetlenül, külső bejelentési csatornák igénybevételével jelenthetnek be információkat a jogsértésekre vonatkozóan.

11. cikk

Külső bejelentési csatornák létrehozására és a bejelentések nyomon követésre irányuló kötelezettség

- (1) A tagállamok kijelölik a bejelentések fogadására, a bejelentésekkel kapcsolatos visszajelzés adására vagy a bejelentések nyomon követésére illetékes hatóságokat, és megfelelő erőforrásokat bocsátanak a rendelkezésükre.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóság:
- a) független és autonóm külső bejelentési csatornákat hozzon létre a jogsértésre vonatkozó információk fogadására és kezelésére;
  - b) késedelem nélkül, de legkésőbb a bejelentés kézhezvételétől számított hét napon belül visszaigazolja az említett kézhezvételt, kivéve, ha a bejelentő személy kifejezetten kérte ennek mellőzését, vagy ha az illetékes hatóság észszerűen feltételezi, hogy a bejelentés kézhezvételének visszaigazolása veszélyeztetné a bejelentő személy személyazonosságának védelmét;
  - c) gondosan nyomon kövesse a bejelentéseket;
  - d) három hónapot, illetve – kellően indokolt esetben – hat hónapot meg nem haladó, észszerű határidőn belül visszajelzést adjon a bejelentő személynek;
  - e) a nemzeti jogban előírt eljárásoknak megfelelően közölje a bejelentő személlyel a bejelentést követő vizsgálatok eredményét;
  - f) adott esetben, további vizsgálat céljából kellő időben továbbítsa a bejelentésben szereplő információkat az illetékes uniós intézményeknek, szervezeteknek, hivataloknak vagy ügynökségnek, amennyiben az uniós vagy nemzeti jog ezt előírja.
- (3) A tagállamok rendelkezhetnek akként, hogy az ügy kellő vizsgálatát követően az illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy a bejelentett jogsértés egyértelműen enyhe mértékű és az eljárás megszüntetésén kívül nem igényel az ezen irányelv szerinti további nyomon követést. Ez nem érinti a bejelentett jogsértés kezelésére vonatkozó egyéb kötelezettségeket vagy egyéb alkalmazandó eljárásokat, illetve a belső vagy külső bejelentés tekintetében az ezen irányelvben biztosított védelmet. Ilyen esetben az illetékes hatóságoknak értesíteniük kell a bejelentő személyt a döntésükről és annak indokairól.
- (4) A tagállamok rendelkezhetnek akként, hogy az illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy megszüntetik az eljárást azon ismétlődő bejelentésekkel kapcsolatban, amelyek nem tartalmaznak érdemi új, jogsértésre vonatkozó információkat egy olyan, korábbi bejelentéshez képest, amellyel kapcsolatban a vonatkozó eljárások már lezárultak, kivéve, ha új jogi vagy ténybeli körülmények miatt eltérő nyomon követés indokolt. Ilyen esetben az illetékes hatóságoknak értesíteniük kell a bejelentő személyt döntésükről és annak indokairól.

(5) A tagállamok rendelkezhetnek akként, hogy nagyszámú bejelentés esetén az illetékes hatóságok az ezen irányelv hatálya alá tartozó súlyos jogsértésekkel vagy lényegi rendelkezések megsértésével kapcsolatos bejelentéseket elsősorban részesítik, a (2) bekezdés d) pontjában előírt határidő sérelme nélkül.

(6) A tagállamok biztosítják, hogy a bejelentést kézhez vevő minden olyan hatóság, amely a bejelentés tárgyát képező jogsértés kezelése tekintetében nem rendelkezik hatáskörrel, észszerű időn belül és biztonságos módon továbbítsa a bejelentést az illetékes hatóságnak, és a bejelentő személyt késedelem nélkül tájékoztassa a továbbításról.

12. cikk

Külső bejelentési csatornák megtervezése

(1) A külső bejelentési csatorna akkor tekinthető függetlennek és autonómnak, ha valamennyi alábbi kritériumnak megfelel:

- a) a csatornát oly módon tervezték, hozták létre és működtetik, hogy az biztosítja az információk teljességét, sértetlenségét és bizalmas kezelését, továbbá megakadályozza az illetékes hatóság jogosultsággal nem rendelkező munkatársainak hozzáférését;
- b) a 18. cikkel összhangban lehetővé teszi az információk tartós tárolását a későbbi vizsgálatok lefolytatásának lehetővé tétele érdekében.

(2) A külső bejelentési csatornáknak a bejelentést írásban és szóban is lehetővé kell tenniük. A szóbeli bejelentést telefonon vagy más hangüzenetküldő rendszerek útján, valamint a bejelentő személy kérésére észszerű időn belüli személyes találkozó keretében is lehetővé kell tenni.

(3) Az illetékes hatóságok biztosítják, hogy az (1) és (2) bekezdésben említett bejelentési csatornától eltérő csatornákon beérkezett vagy a bejelentések kezeléséért felelős munkatársaktól eltérő munkatársak által fogadott bejelentések esetén a bejelentést kézhez vevő munkatársak semmilyen olyan információt ne fedhessenek fel, amely azonosíthatná a bejelentő személyt vagy az érintett személyt, továbbá hogy e munkatársak módosítás nélkül, haladéktalanul továbbítsák a bejelentést a bejelentések kezeléséért felelős munkatársaknak.

(4) A tagállamok kötelesek gondoskodni arról, hogy az illetékes hatóságok kijelöljék azokat munkatársakat, akik a bejelentések kezeléséért felelnek és ellátják különösen az alábbi feladatköröket:

- a) bármely érdeklődő személy részére tájékoztatást adnak a bejelentési eljárásokról;
- b) fogadják és nyomon követik a bejelentéseket;
- c) kapcsolatot tartanak a bejelentő személlyel, hogy visszajelzést adjanak részére és szükség esetén további információkat kérjenek tőle.

(5) A (4) bekezdésben említett munkatársaknak speciális képzést kell kapniuk a bejelentések kezeléséről.

13. cikk

A bejelentések kézhezvételével és nyomon követésével kapcsolatos információk

A tagállamok kötelesek gondoskodni arról, hogy az illetékes hatóságok legalább az alábbi információkat elkülönülten, könnyen azonosítható és hozzáférhető módon közlétegyék a honlapjukon:

- a) az ezen irányelv szerint védelemre való jogosultságot megalapozó feltételek;
- b) a 12. cikk szerinti külső bejelentési csatornákkal kapcsolatos kapcsolattartási adatok, mindenekelőtt az e csatornákkal kapcsolatos e-mail- és postacímek, illetve telefonszámok, annak feltüntetésével, hogy a telefonbeszélgetést rögzítik-e vagy sem;
- c) a jogsértések bejelentésére alkalmazandó eljárások, ideértve annak módját, hogy az illetékes hatóság miként kötelezheti a bejelentő személyt arra, hogy tegye egyértelművé a bejelentett információkat vagy adjon meg további információkat, továbbá a visszajelzés megadásának határidejét és az ilyen visszajelzés típusát és tartalmát;
- d) a bejelentésekre vonatkozó titoktartási szabályok, így különösen a személyes adatok kezelésével kapcsolatos információk ezen irányelv 17. cikkével, az (EU) 2016/679 rendelet 5. és 13. cikkével, az (EU) 2016/680 irányelv 13. cikkével és az (EU) 2018/1725 rendelet 15. cikkével összhangban;

- e) a bejelentések nyomon követésének jellege;
- f) a megtorlással szemben védelmet nyújtó jogorvoslatok és eljárások, valamint a bizalmas jellegű tanácsadás rendelkezésre állása a bejelentést fontolgató személyek számára;
- g) arra vonatkozó, egyértelmű nyilatkozat, hogy az illetékes hatóságoknak bejelentést tevő személyek milyen feltételek mellett élveznek védelmet a titoktartási kötelezettség megsértésével összefüggő felelősségrevonással szemben, a 21. cikk (2) bekezdése szerint; valamint
- h) adott esetben a 20. cikk (3) bekezdésében meghatározott információs központ vagy egyedüli és független közigazgatási hatóság kapcsolattartási adatai.

14. cikk

Az eljárások illetékes hatóságok általi felülvizsgálata

A tagállamok biztosítják, hogy illetékes hatóságaik rendszeresen, legalább háromévente felülvizsgálják a jogsértésről szóló bejelentések fogadására és nyomon követésére vonatkozó eljárásaikat. Az ilyen eljárások felülvizsgálata során az illetékes hatóságok figyelembe veszik saját tapasztalataikat és más illetékes hatóságok tapasztalatait, és ennek megfelelően kiigazítják eljárásaikat.

IV. FEJEZET

NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL

15. cikk

Nyilvánosságra hozatal

(1) A nyilvánosságra hozatalt végző személy ezen irányelv szerint védelemben részesül, amennyiben bármelyik alábbi feltétel teljesül:

- a) a személy először belső és külső bejelentést tett vagy közvetlenül külső bejelentést tett a II. és a III. fejezetnek megfelelően, azonban a bejelentésre válaszként a 9. cikk (1) bekezdésének f) pontjában vagy a 11. cikk (2) bekezdésének d) pontjában említett határidőn belül nem történt megfelelő intézkedés; vagy
- b) a személy alapos okkal vélelmezi, hogy:
  - i. a jogsértés közvetlen vagy nyilvánvaló módon veszélyezteti a közérdeket, például akkor, amikor vészhelyzet vagy visszafordíthatatlan kár kockázata áll fenn; vagy
  - ii. külső bejelentés esetén az ügy sajátos körülményeiből fakadóan fennáll a megtorlás kockázata, illetve kicsi az esélye annak, hogy a jogsértést érdemben orvosolni fogják, például azért, mert bizonyítékok elrejtésére vagy megsemmisítésére kerülhet sor, vagy mert valamely hatóság összejátszhat a jogsértés elkövetőjével vagy érintett lehet a jogsértésben.

(2) Ez a cikk nem alkalmazandó azokban az esetekben, amikor egy személy – a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához kapcsolódó védelmi rendszert biztosító konkrét nemzeti rendelkezések értelmében – közvetlenül a saját számára fed fel információkat.

V. FEJEZET

A BELSŐ ÉS A KÜLSŐ BEJELENTÉSRE ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEK

16. cikk

Titoktartási kötelezettség

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a bejelentő személyazonosságát az illető kifejezett beleegyezése nélkül ne fedjék fel a bejelentések fogadására vagy nyomon követésére hatáskörrel és jogosultsággal rendelkező munkatársak körén túl. Ez minden olyan egyéb információra is vonatkozik, amelyből közvetlenül vagy közvetve kikövetkeztethető a bejelentő személyazonossága.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve a bejelentő személyazonossága és az (1) bekezdésben említett bármely egyéb információ kizárólag akkor fedhető fel, ha ez az uniós vagy nemzeti jog által előírt szükséges és arányos kötelezettség a nemzeti hatóságok által végzett vizsgálatok vagy bírósági eljárások során, többek között az érintett személy védelemhez való jogának biztosítása céljából.

(3) Információk (2) bekezdésben meghatározott eltérés szerinti felfedések az alkalmazandó uniós vagy nemzeti szabályok szerinti megfelelő biztosítékokat kell alkalmazni. A bejelentő személyt személyazonossága felfedését megelőzően mindenekelőtt tájékoztatni kell erről a lépésről, kivéve, ha ez a tájékoztatás veszélyeztetné a kapcsolódó vizsgálatok vagy bírósági eljárások sikerét. A bejelentő személyek tájékoztatásakor az illetékes hatóságnak írásbeli magyarázatot kell küldenie a részükre, amelyben ismerteti az érintett bizalmas adatok felfedésének indokait.

(4) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az üzleti titkokat tartalmazó, jogsértésre vonatkozó információkat fogadó illetékes hatóságok az üzleti titkokat a megfelelő nyomon követéshez szükséges mértéket meghaladó célokból ne használják fel, illetve fedjék fel.

17. cikk

A személyes adatok kezelése

A személyes adatoknak az ezen irányelv szerinti kezelését – ideértve a személyes adatok illetékes hatóságok közötti cseréjét vagy továbbítását – az (EU) 2016/679 rendelettel, valamint az (EU) 2016/680 irányelvvel összhangban kell végezni. Az uniós intézmények, szervek, hivatalok vagy ügynökségek általi információcserét vagy információtovábbítást az (EU) 2018/1725 rendelettel összhangban kell végrehajtani.

Nem gyűjthetők azok a személyes adatok, amelyek nyilvánvalóan nem relevánsak egy adott bejelentés kezelése szempontjából, és ha véletlenül ilyen adatok gyűjtésére kerül sor, azokat haladéktalanul törölni kell.

18. cikk

A bejelentések nyilvántartása

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a magánszektorban és a közzsférában működő jogalanyok, valamint az illetékes hatóságok minden beérkezett bejelentésről nyilvántartást vezessenek, tiszteletben tartva a 16. cikkben előírt titoktartási követelményeket. A bejelentések legfeljebb addig tárolhatók, amíg az szükséges és arányos az ezen irányelv által előírt követelményeknek, valamint az uniós vagy nemzeti jog által előírt más követelményeknek való megfelelés érdekében.

(2) Amennyiben a bejelentő személy hozzájárulását igénylő, rögzített telefonvonalat vagy egyéb rögzített hangüzenetküldő rendszert használnak a bejelentésekhez, az illetékes hatóságoknak, valamint a magánszektorban és a közzsférában működő jogalanyoknak és az illetékes hatóságoknak jogukban áll a szóbeli bejelentést az alábbi módok valamelyikén dokumentálni:

a) a beszélgetés rögzítése tartós és visszakereshető formában; vagy

b) a beszélgetés teljes és pontos átirata, amelyet a bejelentés kezeléséért felelős munkatársak készítenek.

A magánszektorban és a közzsférában működő jogalanyoknak és az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell a bejelentő személy számára annak lehetőségét, hogy ellenőrizze, helyesbítse és aláírásával elfogadja a hívásról készített átiratot.

(3) Amennyiben nem rögzített telefonvonalat vagy egyéb nem rögzített hangüzenetküldő rendszert használnak a bejelentésekhez, a magánszektorban és a közzsférában működő jogalanyoknak és az illetékes hatóságoknak jogukban áll, hogy a szóbeli bejelentést a bejelentések kezeléséért felelős munkatársak által a beszélgetésről készített írásbeli, pontos jegyzőkönyv formájában dokumentálják. A magánszektorban és a közzsférában működő jogalanyoknak és az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell a bejelentő személy számára annak lehetőségét, hogy ellenőrizze, helyesbítse és aláírásával elfogadja a beszélgetésről készített jegyzőkönyvet.

(4) Amennyiben valaki a bejelentés céljából a 9. cikk (2) bekezdése és a 12. cikk (2) bekezdése szerint személyes találkozót kér a magánszektorban és a közzsférában működő jogalanyok és az illetékes hatóságok munkatársaival, a magánszektorban és a közzsférában működő jogalanyoknak és az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy – a bejelentő személy hozzájárulásának függvényében – a találkozóról készült teljes és pontos feljegyzést időtálló és visszakereshető formában tárolják.

A magánszektorban és a közzsférában működő jogalanyoknak és az illetékes hatóságoknak jogukban áll, hogy az alábbi módok valamelyikén dokumentálják a találkozót:

a) a beszélgetés rögzítése időtálló és visszakereshető formában;

b) a bejelentés kezeléséért felelős munkatársak által a találkozóról készített pontos jegyzőkönyv.

A magánszektorban és a közzsférában működő jogalanyoknak, valamint az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell a bejelentő személy számára annak lehetőségét, hogy ellenőrizze, helyesbítse és aláírásával elfogadja a találkozóról készített jegyzőkönyvet.

VI. FEJEZET

VÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

19. cikk

A megtorlás tilalma

A tagállamok meghozzák a 4. cikkben említett személyek elleni megtorlás bármely formájának, így például a megtorlással való fenyegetéseknek, illetve a megtorlási kísérleteknek a tiltásához szükséges intézkedéseket, beleértve különösen az alábbi formák valamelyikében történő megtorlását:

- a) felfüggesztés, leépítés, felmondás vagy ezekkel egyenértékű intézkedések;
- b) lefokozás vagy az előléptetés megtagadása;
- c) munkaköri feladatok átruházása, a munkavégzés helyének megváltoztatása, bércsökkentés, a munkaidő megváltoztatása;
- d) képzés megtagadása;
- e) negatív teljesítményértékelés vagy munkareferencia;
- f) bármely fegyelmi intézkedés, megrovás vagy egyéb büntetés kiszabása, beleértve a pénzbüntetést is;
- g) kényszerítés, megfélemlítés, zaklatás vagy kiközösítés;
- h) hátrányos megkülönböztetés, hátrányos vagy tisztességtelen bánásmód;
- i) határozott idejű munkaszerződés határozatlan idejű munkaszerződéssé való átalakításának elmulasztása, amennyiben a munkavállaló jogszerű elvárása az volt, hogy határozatlan idejű munkaviszonyt ajánlanak fel neki;
- j) egy határozott idejű munkaszerződés megújításának elmulasztása vagy annak idő előtti megszüntetése;
- k) károkozás, amely magában foglalja a személy jóhírnevének különösen a közösségi médiában történő megsértését, vagy a pénzügyi veszteséget, beleértve az üzleti lehetőség elvesztését és a bevételkiesést is;
- l) ágazatra vagy iparágra kiterjedő informális vagy hivatalos megállapodás alapján feketelistára helyezés, amely miatt előfordulhat, hogy az adott személy a jövőben nem fog munkahelyet találni az ágazatban vagy az iparágban;
- m) áru- vagy szolgáltatási szerződés idő előtti megszüntetése vagy felmondása;
- n) engedély visszavonása;
- o) pszichiátriai vagy orvosi beutalások.

20. cikk

Támogató intézkedések

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a 4. cikkben említett személyek adott esetben igénybe vehessenek támogató intézkedéseket, különösen a következőket:

- a) a rendelkezésre álló eljárásokról és jogorvoslati lehetőségekről, a megtorlás elleni védelemről, valamint az érintett személy jogairól szóló átfogó és független, a nyilvánosság számára könnyen hozzáférhető díjmentes tájékoztatás és tanácsadás;
- b) az illetékes hatóságok hatékony segítsége a megtorlással szembeni védelmükben részt vevő bármely érintett hatóság előtt, így például – ha a nemzeti jog így rendelkezik – annak a ténynek a tanúsítása, hogy a bejelentő személyek jogosultak az ezen irányelv szerinti védelemre; valamint
- c) költségmentesség büntetőeljárásokban és határon átnyúló polgári eljárásokban az (EU) 2016/1919 irányelvnek és a 2008/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek⁽⁴⁸⁾ megfelelően, továbbá a nemzeti jognak megfelelően költségmentesség további eljárások és jogi tanácsadás vagy egyéb jogi segítségnyújtás során.

⁽⁴⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/52/EK irányelve (2008. május 21.) a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól (HL L 136., 2008.5.24., 3. o.).

(2) A tagállamok a pszichológiai támogatást is magában foglaló pénzügyi segítségnyújtást és támogatási intézkedéseket irányozhatnak elő a bírósági eljárás keretében a bejelentő személyek részére.

(3) Az e cikkben említett támogató intézkedéseket adott esetben egy információs központ vagy egy egyedüli és egyértelműen meghatározott független közigazgatási hatóság biztosíthatja.

21. cikk

A megtorlással szembeni védelmet célzó intézkedések

(1) A tagállamok megteszik az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy biztosított legyen a 4. cikkben említett személyek védelme a megtorlással szemben. Ezeknek az intézkedéseknek magukban kell foglalniuk különösen az e cikk (2)–(8) bekezdésében meghatározott intézkedéseket.

(2) A 3. cikk (2) és (3) bekezdésének sérelme nélkül az ezen irányelvvel összhangban jogsértésre vonatkozó információt bejelentő vagy nyilvánosságra hozatalt végző személyek nem tekinthetők az információfelfedésre vonatkozó korlátozást megszegőknek, és az ilyen bejelentés vagy nyilvánosságra hozatal tekintetében semmilyen jellegű felelősség nem terheli őket, feltéve, hogy alapos okkal feltételezték azt, hogy az információk bejelentése vagy nyilvánosságra hozatala szükséges volt a jogsértés ezen irányelv szerinti feltárásához.

(3) A bejelentő személyeket nem terheli felelősség a bejelentett vagy nyilvánosságra hozott információk megszerzése vagy az azokhoz való hozzáférés tekintetében, feltéve, hogy az információk megszerzése vagy az azokhoz való hozzáférés nem minősül önálló bűncselekménynek. Az önálló bűncselekménynek minősülő információszerzés vagy információkhoz való hozzáférés esetében a büntetőjogi felelősségre továbbra is az alkalmazandó nemzeti jog az irányadó.

(4) Az alkalmazandó uniós vagy nemzeti jog marad az irányadó a bejelentő személyek minden olyan egyéb lehetséges felelőssége tekintetében, amely olyan cselekményekből vagy mulasztásokból fakad, amelyek nem kötődnek a bejelentéshez vagy a nyilvánosságra hozatalhoz, vagy amelyek nem szükségesek a jogsértés ezen irányelv szerinti feltárásához.

(5) Bíróság vagy egyéb hatóság előtti olyan eljárás során, amely a bejelentő személy által elszenvedett hátránnyal kapcsolatos, és amennyiben az említett személy azt állapítja meg, hogy bejelentést tett vagy információt nyilvánosságra hozott és hátrányt szenvedett, vélelmezni kell, hogy ezt a hátrányt a bejelentés vagy a nyilvánosságra hozatal miatti megtorlásként okozták. Ilyen esetekben a hátrányt okozó intézkedést hozó személynek kell bizonyítania azt, hogy az intézkedés kellően indokolt volt.

(6) A 4. cikkben említett személyeknek adott esetben hozzáféréssel kell rendelkezniük a megtorlással szembeni jogorvoslati intézkedésekhez, így például a bírósági eljárás lezárultáig ideiglenes intézkedés alkalmazásához, a nemzeti joggal összhangban.

(7) Többek között a rágalmozás, szerzői jog megsértése, titoktartási kötelezettség megsértése, adatvédelmi szabályok megsértése, üzleti titok felfedése vagy a magánjogon, közjogon, illetve kollektív munkajogon alapuló kártérítési keresetek miatt indított bírósági eljárások keretében a 4. cikkben említett személyeket semmilyen jellegű felelősség nem terheli az ezen irányelv szerinti bejelentések vagy nyilvánosságra hozatalok miatt. Biztosítani kell az említett személyek számára azt a jogot, hogy e bejelentésre vagy nyilvánosságra hozatalra hivatkozva az ügyben a kereset elutasítását kérhessék, feltéve, hogy alapos okkal feltételezték azt, hogy a bejelentés vagy a nyilvánosságra hozatal szükséges volt a jogsértés ezen irányelv szerinti feltárásához.

Amennyiben egy személy bejelent vagy nyilvánosságra hoz az ezen irányelv hatálya alá tartozó jogsértésekkel kapcsolatos információkat, és az említett információk üzleti titkokat tartalmaznak, és amennyiben az említett személy megfelel az ezen irányelvben szereplő feltételeknek, az ilyen bejelentés vagy nyilvánosságra hozatal az (EU) 2016/943 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében szereplő feltételek alapján jogszerűnek minősül.

(8) A tagállamok meghozzák az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy a 4. cikkben említett személyek az általuk elszenvedett károkért a nemzeti joggal összhangban jogorvoslattal élhessenek és teljeskörű kártérítésben részesüljenek.

22. cikk

Az érintett személyek védelmét célzó intézkedések

(1) A tagállamok a Chartával összhangban biztosítják, hogy az érintett személyek teljeskörűen gyakorolhassák a hatékony jogorvoslati és a tisztességes eljáráshoz való jogot, teljeskörűen élvezhessék az ártatlanság védelmét, és maradéktalanul gyakorolhassák a védelemhez való jogot, többek között a meghallgatáshoz és az iratbetekintéshez való jogot.

(2) Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell a nemzeti joggal összhangban az érintett személyek személyazonosságának védelmét a bejelentést vagy nyilvánosságra hozatalt követő vizsgálatok teljes ideje alatt.

(3) A bejelentő személyek személyazonosságának védelmét illetően a 12., a 17. és a 18. cikkben foglalt szabályokat az érintett személyek személyazonosságának védelmére is alkalmazni kell.

23. cikk

Szankciók

(1) A tagállamok hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat írnak elő azon természetes vagy jogi személyek esetében, akik, illetve amelyek:

- a) akadályozzák a bejelentést vagy megkísérelik azt akadályozni;
- b) megtorlást alkalmaznak a 4. cikkben említett személyekkel szemben;
- c) zaklatásszerű eljárást indítanak a 4. cikkben említett személyekkel szemben;
- d) megsértik a bejelentő személyek személyazonosságával kapcsolatban a 16. cikkben említett titoktartási kötelezettséget.

(2) A tagállamok hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat írnak elő azon bejelentő személyekkel szemben, akik esetében megállapítást nyer, hogy tudatosan hamis információkat jelentettek be vagy hoztak nyilvánosságra. A tagállamok továbbá – a nemzeti joggal összhangban – intézkedéseket írnak elő az olyan károk megtérítésére, amelyek az ilyen bejelentésekből vagy nyilvánosságra hozatalokból származnak.

24. cikk

A jogokról és a jogorvoslatról való lemondás kizárása

A tagállamok biztosítják, hogy az ezen irányelvben előírt jogokról és jogorvoslatokról ne lehessen lemondani, illetve azok ne legyenek korlátozhatók semmilyen megállapodással, szabállyal, foglalkoztatási formával vagy feltétellel, így például vitarendezéssel kapcsolatos választott bírósági megállapodással.

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

25. cikk

Kedvezőbb bánásmód és a védelem színjének csökkentését tiltó záradék

(1) A tagállamok a 22. cikknek és a 23. cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül bevezethetnek, illetve megtarthatnak a bejelentő személyek jogai tekintetében az ezen irányelvben meghatározottaknál kedvezőbb rendelkezéseket.

(2) Ennek az irányelvnek a végrehajtása semmilyen körülmények között nem szolgálhat jogalapként az ezen irányelv hatálya alá tartozó területeken a védelemnek a tagállamok által már biztosított szintjéhez képest történő csökkentéséhez.

26. cikk

Átültetés és átmeneti időszak

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2021. december 17-ig megfeleljenek.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve, a legalább 50, de legfeljebb 249 munkavállalót foglalkoztató, magánszektorban működő jogalanyok tekintetében a tagállamok 2023. december 17-ig hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy megfeleljenek a belső bejelentési csatornák létrehozására vonatkozó, a 8. cikk (3) bekezdése szerinti kötelezettségnek.

(3) Amikor a tagállamok elfogadják az (1) és a (2) bekezdésben említett rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg. E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

27. cikk

Jelentés, értékelés és felülvizsgálat

(1) A tagállamok megadnak a Bizottság részére az ezen irányelv végrehajtásával és alkalmazásával kapcsolatos minden releváns információt. A kapott információk alapján a Bizottság 2023. december 17-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak ezen irányelv végrehajtásáról és alkalmazásáról.

(2) Az egyéb uniós jogi aktusokban megállapított jelentéstételi kötelezettségek sérelme nélkül a tagállamok – lehetőség szerint összesített formában – évente megküldik a III. fejezetben említett bejelentésekre vonatkozó alábbi statisztikákat a Bizottságnak, ha ezek az érintett tagállamban központi szinten elérhetők:

- a) az illetékes hatóságokhoz beérkezett bejelentések száma;
- b) az ilyen bejelentések eredményeként kezdeményezett vizsgálatok és eljárások száma, valamint azok eredménye; és
- c) ha megállapítást nyer, a becsült pénzügyi kár, valamint a bejelentett jogsértésekkel kapcsolatos vizsgálatok és eljárások nyomán megtérített összegek.

(3) A Bizottság 2025. december 17-ig – figyelembe véve az (1) bekezdés alapján benyújtott jelentését és a (2) bekezdés alapján benyújtott tagállami statisztikákat – jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli az ezen irányelvet átültető nemzeti jog hatását. A jelentésben értékelni kell ezen irányelv működésének módját és meg kell vizsgálni, hogy szükség van-e további intézkedésekre, többek között – adott esetben – olyan kiigazításokra, amelyek célja az ezen irányelv hatályának kiterjesztése további uniós jogi aktusokra, illetve területekre, különösen a munkakörnyezet javítására, a munkavállalók egészségének és biztonságának, valamint munkakörülményeinek védelme érdekében.

Az első albekezdésben említett értékelésen felül a jelentésben értékelni kell, hogy a tagállamok hogyan alkalmazták a meglévő együttműködési mechanizmusokat azon kötelezettségeik részeként, hogy nyomon kövessék az ezen irányelv hatálya alá tartozó jogsértésekkel kapcsolatos bejelentéseket, és általánosabban, hogy hogyan működnek együtt határokon átnyúló dimenziójú jogsértések esetén.

(4) A Bizottság nyilvánosságra hozza és könnyen hozzáférhetővé teszi az (1) és a (3) bekezdésben említett jelentéseket.

28. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

29. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2019. október 23-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

D. M. SASSOLI

a Tanács részéről

az elnök

T. TUPPURAINEN

MELLÉKLET

I. rész

- A. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, i. alpont – közbeszerzés:
1. A közbeszerzésre és a koncessziók odaítélésére, a védelem és a biztonság területével kapcsolatos szerződések odaítélésére, szerződéseknek a vízügyi, az energetikai, a közlekedési és a postai szolgáltatások területén tevékenykedő szervezetek általi odaítélésére, valamint minden egyéb szerződésre vonatkozó, az alábbiakban foglalt eljárási szabályok:
    - i. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 94., 2014.3.28., 1. o.);
    - ii. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.);
    - iii. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 243. o.);
    - iv. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/81/EK irányelve (2009. július 13.) a honvédelem és biztonság területén egyes építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló, ajánlatkérő szervek vagy ajánlatkérők által odaítélt szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról, valamint a 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelv módosításáról (HL L 216., 2009.8.20., 76. o.).
  2. Az alábbiak által szabályozott jogorvoslati eljárások:
    - i. A Tanács 92/13/EGK irányelve (1992. február 25.) a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról (HL L 76., 1992.3.23., 14. o.);
    - ii. A Tanács 89/665/EGK irányelve (1989. december 21.) az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról (HL L 395., 1989.12.30., 33. o.).
- B. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, ii. alpont – pénzügyi szolgáltatások, termékek és piacok, valamint a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése:
- Az uniós pénzügyi szolgáltatásokra és tőkepiacokra, bankokra, hitelezésre, beruházásokra, biztosításra és viszontbiztosításra, foglalkozási vagy magánnyugdíj-termékekre, értékpapírokra, befektetési alapokra, fizetési szolgáltatásokra, valamint a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.) I. mellékletében felsorolt tevékenységekre vonatkozóan szabályozási és felügyeleti keretrendszert, továbbá a fogyasztók és a befektetők védelmét megállapító, az alábbiakban foglalt szabályok:
- i. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/110/EK irányelve (2009. szeptember 16.) az elektronikuspénz-kibocsátó intézmények tevékenységének megkezdéséről, folytatásáról és prudenciális felügyeletéről, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról, valamint a 2000/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 267., 2009.10.10., 7. o.);
  - ii. Az Európai Parlament és a Tanács 2011/61/EU irányelve (2011. június 8.) az alternatív befektetési alap-kezelőkről, valamint a 2003/41/EK és a 2009/65/EK irányelv, továbbá az 1060/2009/EK és az 1095/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 174., 2011.7.1., 1. o.);
  - iii. Az Európai Parlament és a Tanács 236/2012/EU rendelete (2012. március 14.) a short ügyletekről és a hitel-nemtjeljesítési csereügyletekkel kapcsolatos egyes szempontokról (HL L 86., 2012.3.24., 1. o.);
  - iv. Az Európai Parlament és a Tanács 345/2013/EU rendelete (2013. április 17.) az európai kockázati tőkealapokról (HL L 115., 2013.4.25., 1. o.);

- v. Az Európai Parlament és a Tanács 346/2013/EU rendelete (2013. április 17.) az európai szociális vállalkozási alapokról (HL L 115., 2013.4.25., 18. o.);
- vi. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve (2014. február 4.) a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 60., 2014.2.28., 34. o.);
- vii. Az Európai Parlament és a Tanács 537/2014/EU rendelete (2014. április 16.) a közérdekklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatára vonatkozó egyedi követelményekről, valamint a 2005/909/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2014.5.27., 77. o.);
- viii. Az Európai Parlament és a Tanács 600/2014/EU rendelete (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 84. o.);
- ix. Az Európai Parlament és a Tanács 2015/2366/EU irányelve (2015. november 25.) a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 337., 2015.12.23., 35. o.);
- x. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/25/EK irányelve (2004. április 21.) a nyilvános vételi ajánlatról (HL L 142., 2004.4.30., 12. o.);
- xi. Az Európai Parlament és a Tanács 2007/36/EK irányelve (2007. július 11.) az egyes részvényesi jogok gyakorlásáról a tőzsdén jegyzett társaságokban (HL L 184., 2007.7.14., 17. o.);
- xii. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/109/EK irányelve (2004. december 15.) a szabályozott piacra bevezetett értékpapírok kibocsátóival kapcsolatos információkra vonatkozó átláthatósági követelmények harmonizációjáról és a 2001/34/EK irányelv módosításáról (HL L 390., 2004.12.31., 38. o.);
- xiii. Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201., 2012.7.27., 1. o.);
- xiv. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1011 rendelete (2016. június 8.) a pénzügyi eszközökben és pénzügyi ügyletekben referenciamutatóként vagy a befektetési alapok teljesítményének méréséhez felhasznált indexekről, valamint a 2008/48/EK és a 2014/17/EU irányelv, továbbá az 596/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 171., 2016.6.29., 1. o.);
- xv. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/138/EK irányelve (2009. november 25.) a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II) (HL L 335., 2009.12.17., 1. o.);
- xvi. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/59/EU irányelve (2014. május 15.) a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 190. o.);
- xvii. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/87/EK irányelve (2002. december 16.) a pénzügyi konglomerátumhoz tartozó hitelintézetek, biztosítóintézetek és befektetési vállalkozások kiegészítő felügyeletéről, valamint a 73/239/EGK, a 79/267/EGK, a 92/49/EGK, a 92/96/EGK, a 93/6/EGK és a 93/22/EGK tanácsi irányelvek, illetve a 98/78/EK és 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek módosításáról (HL L 35., 2003.2.11., 1. o.);
- xviii. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/49/EU irányelve (2014. április 16.) a betétbiztosítási rendszerekről (HL L 173., 2014.6.12., 149. o.);
- xix. Az Európai Parlament és a Tanács 97/9/EK irányelve (1997. március 3.) a befektetőkártalanítási rendszerekről (HL L 84., 1997.3.26., 22. o.);
- xx. Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

- C. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, iii. alpont – termékbiztonság és termék megfelelőség:
1. Az alábbiak által meghatározott és szabályozott, az uniós piacon forgalmazott termékekkel kapcsolatos biztonsági és megfelelőségi követelmények:
    - i. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/95/EK irányelve (2001. december 3.) az általános termékbiztonságról (HL L 11., 2002.1.15., 4. o.);
    - ii. A piacfelügyeletről és a termék megfelelőségről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 169., 2019.6.25., 1. o.) I. és II. mellékletében szereplő, az élelmiszerektől, a takarmányoktól, az emberi, illetve az állatgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerektől, az élő növényektől és állatoktól, az emberi eredetű termékektől, valamint a növények és az állatok jövőbeli reprodukciójához közvetlenül kapcsolódó növényi és állati termékektől eltérő, gyártott termékekre vonatkozó, a címkézési követelményekre is kiterjedő uniós harmonizációs jogszabályok;
    - iii. Az Európai Parlament és a Tanács 2007/46/EK irányelve (2007. szeptember 5.) a gépjárművek és pótkocsijaik, valamint az ilyen járművek rendszereinek, alkatrészeinek és önálló műszaki egységeinek jóváhagyásáról (keret-irányelv) (HL L 263., 2007.10.9., 1. o.).
  2. Az érzékeny és veszélyes termékek forgalmazására és felhasználására vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:
    - i. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/43/EK irányelve (2009. május 6.) a védelmi vonatkozású termékek Közösségen belüli transzferére vonatkozó feltételek egyszerűsítéséről (HL L 146., 2009.6.10., 1. o.);
    - ii. A Tanács 91/477/EGK irányelve (1991. június 18.) a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről (HL L 256., 1991.9.13., 51. o.);
    - iii. Az Európai Parlament és a Tanács 98/2013/EU rendelete (2013. január 15.) a robbanóanyag-prekursorok forgalmazásáról és felhasználásáról (HL L 39., 2013.2.9., 1. o.).
- D. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, iv. alpont – közlekedésbiztonság:
1. A vasúti ágazatnak a vasútbiztonságról szóló, 2016. május 11-i (EU) 2016/798 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 138., 2016.5.26., 102. o.) által szabályozott biztonsági követelményei.
  2. A polgári légiközlekedési ágazatnak a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 20-i 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 295., 2010.11.12., 35. o.) által szabályozott biztonsági követelményei.
  3. A közúti közlekedési ágazatnak az alábbiak által szabályozott biztonsági követelményei:
    - i. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/96/EK irányelve (2008. november 19.) a közúti infrastruktúra közlekedésbiztonsági kezeléséről (HL L 319., 2008.11.29., 59. o.);
    - ii. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/54/EK irányelve (2004. április 29.) a transzeurópai közúthálózat alagútjaira vonatkozó biztonsági minimumkövetelményekről (HL L 167., 2004.4.30., 39. o.);
    - iii. Az Európai Parlament és a Tanács 1071/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a közúti fuvarozói szakma gyakorlására vonatkozó feltételek közös szabályainak megállapításáról és a 96/26/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 300., 2009.11.14., 51. o.).
  4. A tengeri közlekedési ágazatnak az alábbiak által szabályozott biztonsági követelményei:
    - i. Az Európai Parlament és a Tanács 391/2009/EK rendelete (2009. április 23.) a hajófelügyeleti és hajóvizsgáló szervezetek közös szabályairól és szabványairól (HL L 131., 2009.5.28., 11. o.);
    - ii. Az Európai Parlament és a Tanács 392/2009/EK rendelete (2009. április 23.) a tengeri utasszállítók baleseti felelősségéről (HL L 131., 2009.5.28., 24. o.);
    - iii. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/90/EU irányelve (2014. július 23.) a tengerészeti felszerelésekről és a 96/98/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 257., 2014.8.28., 146. o.);

- iv. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/18/EK irányelve (2009. április 23.) a tengeri szállítási ágazatban bekövetkező balesetek kivizsgálására irányadó alapelvek megállapításáról, valamint az 1999/35/EK tanácsi és a 2002/59/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról (HL L 131., 2009.5.28., 114. o.);
  - v. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/106/EK irányelve (2008. november 19.) a tengerészek képzésének minimumszintjéről (HL L 323., 2008.12.3., 33. o.);
  - vi. A Tanács 98/41/EK irányelve (1998. június 18.) a Közösség tagállamainak kikötőibe érkező vagy onnan induló személyhajókon utazó személyek nyilvántartásáról (HL L 188., 1998.7.2., 35. o.);
  - vii. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/96/EK irányelve (2001. december 4.) az ömlesztettáru-szállító hajók biztonságos be- és kirakodására vonatkozó harmonizált követelmények és eljárások megállapításáról (HL L 13., 2002.1.16., 9. o.).
5. A veszélyes áruk szárazföldi szállításáról szóló, 2008. szeptember 24-i 2008/68/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 260., 2008.9.30., 13. o.) által szabályozott biztonsági követelmények.
- E. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, v. alpont – környezetvédelem:
1. A környezetet fenyegető valamennyi bűncselekmény, amelyet a környezet büntetőjog általi védelméről szóló, 2008. november 19-i 2008/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 328., 2008.12.6., 28. o.) szabályoz, vagy a 2008/99/EK irányelv mellékleteiben meghatározott jogszabályokat megszegő bármilyen jogellenes magatartás.
  2. A környezetre és az éghajlatra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:
    - i. Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.);
    - ii. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve (2009. április 23.) a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről (HL L 140., 2009.6.5., 16. o.);
    - iii. Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.);
    - iv. Az Európai Parlament és a Tanács 525/2013/EU rendelete (2013. május 21.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának nyomon követésére és bejelentésére, valamint az éghajlatváltozással kapcsolatos egyéb információk nemzeti és uniós szintű bejelentésére szolgáló rendszerről, valamint a 280/2004/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 165., 2013.6.18., 13. o.);
    - v. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).
  3. A fenntartható fejlődésre és a hulladékgazdálkodásra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:
    - i. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.);
    - ii. Az Európai Parlament és a Tanács 1257/2013/EU rendelete (2013. november 20.) a hajók újrafeldolgozásáról, valamint az 1013/2006/EK rendelet és a 2009/16/EK irányelv módosításáról (HL L 330., 2013.12.10., 1. o.);
    - iii. Az Európai Parlament és a Tanács 649/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a veszélyes vegyi anyagok kivételéről és behozataláról (HL L 201., 2012.7.27., 60. o.).

4. A tenger-, levegő- és zajszennyezésre vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:
- i. Az Európai Parlament és a Tanács 1999/94/EK irányelve (1999. december 13.) az új személygépkocsik forgalmazása alkalmával a tüzelőanyag-fogyasztásról és CO₂-kibocsátásról szóló vásárlói információk rendelkezésre állásáról (HL L 12., 2000.1.18., 16. o.);
  - ii. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/81/EK irányelve (2001. október 23.) az egyes légköri szennyezők nemzeti kibocsátási határértékeiről (HL L 309., 2001.11.27., 22. o.);
  - iii. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/49/EK irányelve (2002. június 25.) a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről (HL L 189., 2002.7.18., 12. o.);
  - iv. Az Európai Parlament és a Tanács 782/2003/EK rendelete (2003. április 14.) a szerves ónvegyületek hajókon történő használatának tilalmáról (HL L 115., 2003.5.9., 1. o.);
  - v. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/35/EK irányelve (2004. április 21.) a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről (HL L 143., 2004.4.30., 56. o.);
  - vi. Az Európai Parlament és a Tanács 2005/35/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a hajók által okozott szennyezésről és a jogsértésekre alkalmazandó szankciók bevezetéséről (HL L 255., 2005.9.30., 11. o.);
  - vii. Az Európai Parlament és a Tanács 166/2006/EK rendelete (2006. január 18.) az Európai szennyező anyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartás létrehozásáról, valamint a 91/689/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 33., 2006.2.4., 1. o.);
  - viii. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/33/EK irányelve (2009. április 23.) a tiszta és energiahatékony közúti járművek használatának előmozdításáról (HL L 120., 2009.5.15., 5. o.);
  - ix. Az Európai Parlament és a Tanács 443/2009/EK rendelete (2009. április 23.) a könnyű haszongépjárművek szén-dioxid-kibocsátásának csökkentésére irányuló közösségi integrált megközelítés keretében az új személygépkocsikra vonatkozó kibocsátási követelmények meghatározásáról (HL L 140., 2009.6.5., 1. o.);
  - x. Az Európai Parlament és a Tanács 1005/2009/EK rendelete (2009. szeptember 16.) az ózonréteget lebontó anyagokról (HL L 286., 2009.10.31., 1. o.);
  - xi. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/126/EK irányelve (2009. október 21.) a gépjárművek töltőállomásokon történő üzemanyag-feltöltésekor kibocsátott benzingőz II. fázisú visszanyeréséről (HL L 285., 2009.10.31., 36. o.);
  - xii. Az Európai Parlament és a Tanács 510/2011/EU rendelete (2011. május 11.) az új könnyű haszongépjárművekre vonatkozó kibocsátási követelményeknek a könnyű haszongépjárművek CO₂-kibocsátásának csökkentésére irányuló uniós integrált megközelítés keretében történő meghatározásáról (HL L 145., 2011.5.31., 1. o.);
  - xiii. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/94/EU irányelve (2014. október 22.) az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről (HL L 307., 2014.10.28., 1. o.);
  - xiv. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/757 rendelete (2015. április 29.) a tengeri közlekedésből eredő szén-dioxid-kibocsátások nyomonkövetéséről, jelentéséről és hitelesítéséről, valamint a 2009/16/EK irányelv módosításáról (HL L 123., 2015.5.19., 55. o.);
  - xv. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2193 irányelve (2015. november 25.) a közepes tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról (HL L 313., 2015.11.28., 1. o.).
5. A víz- és talajvédelemre és -gazdálkodásra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:
- i. Az Európai Parlament és a Tanács 2007/60/EK irányelve (2007. október 23.) az árvízkezesítés értékeléséről és kezeléséről (HL L 288., 2007.11.6., 27. o.);
  - ii. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/105/EK irányelve (2008. december 16.) a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról, a 82/176/EGK, a 83/513/EGK, a 84/156/EGK, a 84/491/EGK és a 86/280/EGK tanácsi irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről, valamint a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról (HL L 348., 2008.12.24., 84. o.);

- iii. Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).
6. A természet és a biológiai sokféleség védelmére vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:
- i. A Tanács 1936/2001/EK rendelete (2001. szeptember 27.) a hosszú távon vándorló halfajok bizonyos állományainak halászatára vonatkozó ellenőrzési intézkedések megállapításáról (HL L 263., 2001.10.3., 1. o.);
- ii. A Tanács 812/2004/EK rendelete (2004. április 26.) a ceffélék halászat során történő véletlenszerű kifogásával kapcsolatos intézkedések megállapításáról és a 88/98/EK rendelet módosításáról (HL L 150., 2004.4.30., 12. o.);
- iii. Az Európai Parlament és a Tanács 1007/2009/EK rendelete (2009. szeptember 16.) a főkatermékek kereskedelméről (HL L 286., 2009.10.31., 36. o.);
- iv. A Tanács 734/2008/EK rendelete (2008. július 15.) a veszélyeztetett nyílt tengeri ökoszisztémáknak a fenékhalászati eszközök káros hatásával szembeni védelméről (HL L 201., 2008.7.30., 8. o.);
- v. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.);
- vi. Az Európai Parlament és a Tanács 995/2010/EU rendelete (2010. október 20.) a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról (HL L 295., 2010.11.12., 23. o.);
- vii. Az Európai Parlament és a Tanács 1143/2014/EU rendelete (2014. október 22.) az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről (HL L 317., 2014.11.4., 35. o.).
7. Vegyi anyagokra vonatkozó, a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EGK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.) foglalt szabályok.
8. Az ökológiai termékekre vonatkozó, az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendeletben (HL L 150., 2018.6.14., 1. o.) foglalt szabályok.
- F. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, vi. alpont – sugárvédelem és nukleáris biztonság
- A nukleáris biztonságra vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok:
- i. A Tanács 2009/71/Euratom irányelve (2009. június 25.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról (HL L 172., 2009.7.2., 18. o.);
- ii. A Tanács 2013/51/Euratom irányelve (2013. október 22.) a lakosság egészségének az emberi fogyasztásra szánt vízben található radioaktív anyagokkal szembeni védelmére vonatkozó követelmények meghatározásáról (HL L 296., 2013.11.7., 12. o.);
- iii. A Tanács 2013/59/Euratom irányelve (2013. december 5.) az ionizáló sugárzás miatti sugárterhelésből származó veszélyekkel szembeni védelmet szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 89/618/Euratom, a 90/641/Euratom, a 96/29/Euratom, a 97/43/Euratom és a 2003/122/Euratom irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 13., 2014.1.17., 1. o.);
- iv. A Tanács 2011/70/Euratom irányelve (2011. július 19.) a kiegészítő fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról (HL L 199., 2011.8.2., 48. o.);
- v. A Tanács 2006/117/Euratom irányelve (2006. november 20.) a radioaktív hulladékok és a kiegészítő fűtőelemek szállításának felügyeletéről és ellenőrzéséről (HL L 337., 2006.12.5., 21. o.);

- vi. A Tanács (Euratom) 2016/52 rendelete (2016. január 15.) a nukleáris balesetet vagy egyéb radiológiai veszélyhelyzetet követően az élelmiszerek és a takarmányok radioaktív szennyezettsége maximális megengedett szintjeinek megállapításáról, valamint a 3954/87/Euratom rendelet, a 944/89/Euratom bizottsági rendelet és a 770/90/Euratom bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 13., 2016.1.20., 2. o.);
- vii. A Tanács 1493/93/Euratom rendelete (1993. június 8.) a radioaktív anyagok tagállamok közötti szállításáról (HL L 148., 1993.6.19., 1. o.).
- G. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, vii. alpont – élelmiszer- és takarmánybiztonság, valamint állategészségügy és állatjólét:
1. Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.) meghatározott általános alapelvek és követelmények által szabályozott uniós élelmiszer- és takarmányjog.
  2. Az alábbiak által szabályozott állategészségügy:
    - i. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/429 rendelete (2016. március 9.) a fertőző állatbetegségekről és egyes állat-egészségügyi jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről („Állat-egészségügyi rendelet”) (HL L 84., 2016.3.31., 1. o.);
    - ii. Az Európai Parlament és a Tanács 1069/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre és a belőlük származó termékekre vonatkozó egészségügyi szabályok megállapításáról és az 1774/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (állati melléktermékekre vonatkozó rendelet) (HL L 300., 2009.11.14., 1. o.).
  3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/625 rendelete (2017. március 15.) az élelmiszer- és takarmányjog, valamint az állategészségügyi és állatjóléti szabályok, a növényegészségügyi szabályok, és a növényvédő szerekre vonatkozó szabályok alkalmazásának biztosítása céljából végzett hatósági ellenőrzésekről és más hatósági tevékenységekről, továbbá a 999/2001/EK, a 396/2005/EK, az 1069/2009/EK, az 1107/2009/EK, az 1151/2012/EU, a 652/2014/EU, az (EU) 2016/429 és az (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet, az 1/2005/EK és az 1099/2009/EK tanácsi rendelet, valamint a 98/58/EK, az 1999/74/EK, a 2007/43/EK, a 2008/119/EK és a 2008/120/EK tanácsi irányelv módosításáról, és a 854/2004/EK és a 882/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 89/608/EGK, a 89/662/EGK, a 90/425/EGK, a 91/496/EGK, a 96/23/EK, a 96/93/EK és a 97/78/EK tanácsi irányelv és a 92/438/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet) (HL L 95., 2017.4.7., 1. o.).
  4. Az állatok védelmére és jólétére vonatkozó, az alábbiakban foglalt szabályok és előírások:
    - i. A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről (HL L 221., 1998.8.8., 23. o.);
    - ii. A Tanács 1/2005/EK rendelete (2004. december 22.) az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó műveletek közbeni védelméről, valamint a 64/432/EGK és a 93/119/EK irányelv és az 1255/97/EK rendelet módosításáról (HL L 3., 2005.1.5., 1. o.);
    - iii. A Tanács 1099/2009/EK rendelete (2009. szeptember 24.) az állatok leölésük során való védelméről (HL L 303., 2009.11.18., 1. o.);
    - iv. A Tanács 1999/22/EK irányelve (1999. március 29.) a vadon élő állatok állatkertben tartásáról (HL L 94., 1999.4.9., 24. o.);
    - v. Az Európai Parlament és a Tanács 2010/63/EU irányelve (2010. szeptember 22.) a tudományos célokra felhasznált állatok védelméről (HL L 276., 2010.10.20., 33. o.).
- H. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, viii. alpont – közegészségügy:
1. Az emberi eredetű szervek és anyagok magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó, az alábbiak által szabályozott intézkedések:
    - i. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/98/EK irányelve (2003. január 27.) az emberi vér és vérkomponensek gyűjtésére, vizsgálatára, feldolgozására, tárolására és elosztására vonatkozó minőségi és biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 2001/83/EK irányelv módosításáról (HL L 33., 2003.2.8., 30. o.);

- ii. Az Európai Parlament és a Tanács 2004/23/EK irányelve (2004. március 31.) az emberi szövetek és sejtek adományozására, gyűjtésére, vizsgálatára, feldolgozására, megőrzésére, tárolására és elosztására vonatkozó minőségi és biztonsági előírások megállapításáról (HL L 102., 2004.4.7., 48. o.);
  - iii. Az Európai Parlament és a Tanács 2010/53/EU irányelve (2010. július 7.) az átültetésre szánt emberi szervekre vonatkozó minőségi és biztonsági előírásokról (HL L 207., 2010.8.6., 14. o.).
2. A gyógyszerek és a gyógyászati célú eszközök magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó, az alábbiak által szabályozott intézkedések:
- i. Az Európai Parlament és a Tanács 141/2000/EK rendelete (1999. december 16.) a ritka betegségek gyógyszeréről (HL L 18., 2000.1.22., 1. o.);
  - ii. Az Európai Parlament és a Tanács 2001/83/EK irányelve (2001. november 6.) az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről (HL L 311., 2001.11.28., 67. o.);
  - iii. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/6 rendelete (2018. december 11.) az állatgyógyászati készítményekről és a 2001/82/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 4., 2019.1.7., 43. o.);
  - iv. Az Európai Parlament és a Tanács 726/2004/EK rendelete (2004. március 31.) az emberi, illetve állatgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerek engedélyezésére és felügyeletére vonatkozó közösségi eljárások meghatározásáról és az Európai Gyógyszerügynökség létrehozásáról (HL L 136., 2004.4.30., 1. o.);
  - v. Az Európai Parlament és a Tanács 1901/2006/EK rendelete (2006. december 12.) a gyermekgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerkészítményekről, valamint az 1768/92/EGK rendelet, a 2001/20/EK irányelv, a 2001/83/EK irányelv és a 726/2004/EK rendelet módosításáról (HL L 378., 2006.12.27., 1. o.);
  - vi. Az Európai Parlament és a Tanács 1394/2007/EK rendelete (2007. november 13.) a fejlett terápiás gyógyszerkészítményekről, valamint a 2001/83/EK irányelv és a 726/2004/EK rendelet módosításáról (HL L 324., 2007.12.10., 121. o.);
  - vii. Az Európai Parlament és a Tanács 536/2014/EU rendelete (2014. április 16.) az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek klinikai vizsgálatairól és a 2001/20/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2014.5.27., 1. o.).
3. A határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló, 2011. március 9-i 2011/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 88., 2011.4.4., 45. o.) által szabályozott betegjogok.
4. A tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerezésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 127., 2014.4.29., 1. o.) által szabályozott dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártása, kiszerezése és értékesítése.
- I. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, ix. alpont – fogyasztóvédelem:
- Az alábbiak által szabályozott fogyasztói jogok és fogyasztóvédelem:
- i. Az Európai Parlament és a Tanács 98/6/EK irányelve (1998. február 16.) a fogyasztók számára kínált termékek árának feltüntetésével kapcsolatos fogyasztóvédelemről (HL L 80., 1998.3.18., 27. o.);
  - ii. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/770 irányelve (2019. május 20.) a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól (HL L 136., 2019.5.22., 1. o.);
  - iii. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/771 irányelve (2019. május 20.) az áruk adásvételére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól, az (EU) 2017/2394 rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról, valamint az 1999/44/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 136., 2019.5.22., 28. o.);
  - iv. Az Európai Parlament és a Tanács 1999/44/EK irányelve (1999. május 25.) a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól (HL L 171., 1999.7.7., 12. o.);

- v. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/65/EK irányelve (2002. szeptember 23.) a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról, valamint a 90/619/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK irányelv és a 98/27/EK irányelv módosításáról (HL L 271., 2002.10.9., 16. o.);
- vi. Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról) (HL L 149., 2005.6.11., 22. o.);
- vii. Az Európai Parlament és a Tanács 2008/48/EK irányelve (2008. április 23.) a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 133., 2008.5.22., 66. o.);
- viii. Az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 304., 2011.11.22., 64. o.);
- ix. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/92/EU irányelve (2014. július 23.) a fizetési számlához kapcsolódó díjak összehasonlíthatóságáról, a fizetésiszámla-váltásról és az alapszintű fizetési számla nyitásáról, illetve használatáról (HL L 257., 2014.8.28., 214. o.).
- J. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, x. alpont – a magánélet és a személyes adatok védelme, valamint a hálózati és információs rendszerek biztonsága:
- i. Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) (HL L 201., 2002.7.31., 37. o.);
- ii. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.);
- iii. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1148 irányelve (2016. július 6.) a hálózati és információs rendszerek biztonságának az egész Unióban egységesen magas szintjét biztosító intézkedésekről (HL L 194., 2016.7.19., 1. o.).

II. rész

A 3. cikk (1) bekezdése az alábbi uniós jogszabályokra hivatkozik:

- A. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, ii. alpont – pénzügyi szolgáltatások, termékek és piacok, valamint a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése:
1. Pénzügyi szolgáltatások:
- i. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/65/EK irányelve (2009. július 13.) az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra (ÁÉKBV) vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról (HL L 302., 2009.11.17., 32. o.);
- ii. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2341 irányelve (2016. december 14.) a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények tevékenységéről és felügyeletéről (HL L 354., 2016.12.23., 37. o.);
- iii. Az Európai Parlament és a Tanács 2006/43/EK irányelve (2006. május 17.) az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolóik jog szerinti könyvvizsgálatáról, a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 84/253/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 157., 2006.6.9., 87. o.);
- iv. Az Európai Parlament és a Tanács 596/2014/EU rendelete (2014. április 16.) a piaci visszaélésekről (piaci visszaélésekről szóló rendelet), valamint a 2003/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2003/124/EK, a 2003/125/EK és a 2004/72/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 173., 2014.6.12., 1. o.);
- v. Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.);

- vi. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/65/EU irányelve (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 349. o.);
  - vii. Az Európai Parlament és a Tanács 909/2014/EU rendelete (2014. július 23.) az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint a 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 257., 2014.8.28., 1. o.);
  - viii. Az Európai Parlament és a Tanács 1286/2014/EU rendelete (2014. november 26.) a lakossági befektetési csomagtermékekkel, illetve biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatos kiemelt információkat tartalmazó dokumentumokról (HL L 352., 2014.12.9., 1. o.);
  - ix. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2365 rendelete (2015. november 25.) az értékpapír-finanszírozási ügyletek és az újrafelhasználás átláthatóságáról, valamint a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 337., 2015.12.23., 1. o.);
  - x. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/97 irányelve (2016. január 20.) a biztosítási értékesítésről (HL L 26., 2016.2.2., 19. o.);
  - xi. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1129 rendelete (2017. június 14.) az értékpapírokra vonatkozó nyilvános ajánlattételkor vagy értékpapíroknak a szabályozott piacra történő bevezetésekor közzéteendő tájékoztatóról és a 2003/71/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 168., 2017.6.30., 12. o.).
2. A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése:
- i. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 141., 2015.6.5., 73. o.);
  - ii. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/847 rendelete (2015. május 20.) a pénzáttalásokat kísérő adatokról és az 1781/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 141., 2015.6.5., 1. o.).
- B. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, iv. alpont – közlekedésbiztonság:
- i. Az Európai Parlament és a Tanács 376/2014/EU rendelete (2014. április 3.) a polgári légi közlekedési események jelentéséről, elemzéséről és nyomon követéséről, valamint a 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 2003/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1321/2007/EK bizottsági rendelet és az 1330/2007/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 122., 2014.4.24., 18. o.);
  - ii. Az Európai Parlament és a Tanács 2013/54/EU irányelve (2013. november 20.) a 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezménynek való megfelelés és annak végrehajtása vonatkozásában a lobogó szerinti államokra háruló egyes kötelezettségekről (HL L 329., 2013.12.10., 1. o.);
  - iii. Az Európai Parlament és a Tanács 2009/16/EK irányelve (2009. április 23.) a kikötő szerint illetékes állam általi ellenőrzésről (HL L 131., 2009.5.28., 57. o.).
- C. 2. cikk, (1) bekezdés, a) pont, v. alpont – környezetvédelem:
- i. Az Európai Parlament és a Tanács 2013/30/EU irányelve (2013. június 12.) a tengeri olaj- és gázipari tevékenységek biztonságáról és a 2004/35/EK irányelv módosításáról (HL L 178., 2013.6.28., 66. o.).
-